

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА КРУПАЊ

ПРОГРАМ ЗАПОШЉАВАЊА
ОПШТИНЕ КРУПАЊ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА
2024-2026 ГОДИНУ

март, 2024. год.

Општина Крупањ, ул М.Тита бр2, Тел: 015/581-745, 581-101, Факс: 015/581-103,
www.krupanj.org.rs

САДРЖАЈ :

1.УВОД	3
2.НОРМАТИВНИ И ПЛАНСКИ ОКВИР	3
3.ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ О ОПШТИНИ КРУПАЊ.....	5
3.1. географски положај општине	5
3.2. степен развијености	5
3.3. инфраструктура	5
3.4. пољопривреда	6
3.5. туризам	7
3.6. демографски подаци	9
4.ПРИВРЕДА	12
4.1. анализа економске ситуације у општини	12
4.2 развој предузетништва	14
4.3 инвестиције	17
4.4 услуге социјалне заштите	19
5. АНАЛИЗА СТАЊА НА ТРЖИШТУ РАДА И КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ	20
5.1. ЗАПОСЛЕНОСТ У ОПШТИНИ КРУПАЊ	20
5.2. просечне зараде	21
5.3. НЕЗАПОСЛЕНОСТ У ОПШТИНИ КРУПАЊ	22
5.4. КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ ЛИЦА	25
5.5. ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА У ОПШТИНИ КРУПАЊ	25
6. АНАЛИЗА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА ПРЕТХОДНО СПРОВЕДЕНИХ МЕРА ПО ЛАПЗ КРУПАЊ 2021-2023	26
7.SWOT АНАЛИЗА-процена ризика и потенцијала тржишта рада	30
8.ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА и мере	30
9.ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ МЕРА ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА ЗА 2024-2026. ГОДИНУ ЗА ОПШТИНУ КРУПАЊ	31
9.1.Програм стручна пракса	31
9.2. Програм субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих	32
9.3. Програм подршка samozapošljavanju	33
9.4. Програм јавни радови	33
9.5. Опис Мере 1.2	34
10.АКЦИОНИ ПЛАН	36
11..ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	41
12.ПРАЋЕЊЕ, ОЦЕНА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА.....	43

1. УВОД

Програм запошљавања са акциони планом запошљавања општине Крупањ за период 2024-2026. годину (у даљем тексту: Програм запошљавања), представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања за период од три године. Њиме се дефинишу приоритети и циљеви политике запошљавања у и утврђују програми и мере који ће се реализовати у периоду 2024-2026. године на територији, општине Крупањ како би се достигли циљеви и постигло одрживо повећање запослености уз смањење незапослености.

Општина Крупањ мерама активне политике запошљавања уназад годинама настоји да поспешује предузетништво и утврђује своје циљеве и програме запошљавања за сваку годину. Негде од 2010. године општина Крупањ израђује планове запошљавања и суфинансира мере активне политике запошљавања уз помоћ и финансијско учешће Републике Србије преко Националне службе за запошљавање. Сваке године у општинском буџету издвајају се средства за ове намене, а највећи део се додатно обезбеђује подношењем захтева за суфинансирање преко Националне службе запошљавања. Претходни локални план запошљавања општине Крупањ израђиван је на период од три године од 2021-2023 и успешно је реализован. У том периоду укључено је 241 лице по четири мере за укупно око 60 милиона динара утрошених средстава. Са директним мерама подршке НСЗ укључено је укупно 377 лица са реализованих 90 милиона динара.

Израда програма јединица локалне самоуправе дефинисана је чланом 15. и 38. **Закона о планском систему Републике Србије** („Службени гласник РС”, број 30/18).

Члан 40 **Статута општине Крупањ** (“Сл.лист општине Крупањ”, бр.4/2019) дефинише доношење планских докумената од стране Скупштине општине.

Правни основ за доношење програма запошљавања садржан је у одредби члана 41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, број36/09, 88/10, 49/21) којим је дефинисано да локална самоуправа може усвојити плански документ у области запошљавања након прибављеног мишљења Локалног савета за запошљавање.

Програм запошљавања представља први корак ка стварању бољих услова за спровођење циљева Националног плана запошљавања. Он дефинише улогу, како локалне самоуправе, тако и свих других релевантних институција, у успостављању одрживог тренда раста запослености на локалном нивоу.

Програм запошљавања се базира и на статистичким подацима Републичког завода за статистику, Агенције за привредне регистре, Националне службе за запошљавање – Филијале Лозница и података којима располаже локална самоуправа.

У изради Програма запошљавања за 2024-2026. годину учествовали су представници локалног Савета запошљавања (ЛСЗ-а), радна група за израду програма запошљавања и акционог плана, поред њих велики допринос изради програма за 2024-2026. годину дале су стручне службе Општинске управе општине Крупањ и Националне службе за запошљавање (НСЗ).

2.НОРМАТИВНИ И ПЛАНСКИ ОКВИР

Израда Програма запошљавања општине Крупањ 2024-2026. базирана је на законодавном оквиру Републике Србије, а то су пре свега:

- Закон о локалној самоуправи
- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености и
- Закон о планском систему и други

Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон) у оквиру члана 20 прописује, између осталог, да је у надлежности општина и градова да се старају о задовољавању потреба грађана и грађанки у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, здравствене и социјалне заштите, да уређују и обезбеђују локални превоз, да обезбеђују остваривање посебних потреба ОСИ и заштиту

права осетљивих група. Установљена је и надлежност за доношење и реализацију програма за подстицање локалног економског развоја, предузимање активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређење општих услова пословања, као и утврђивање висине локалних такси и накнада.

Такође члан 41. **Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености** („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 30/10 – др. закон, 88/10, 38/15, 113/17 – др. закон, 113/17 и 49/21) дефинише да Надлежни орган локалне самоуправе може, по прибављеном мишљењу локалног савета, усвојити локални плански документ у области запошљавања у складу са прописима којима се уређује плански систем.

Израда и извештавање о резултатима спровођења документа из ст. 1. и 2. овог члана вршиће се у складу са прописима којима се уређује плански систем.

Израда програма јединица локалне самоуправе дефинисана је чланом 15. и 38. **Закона о планском систему Републике Србије** („Службени гласник РС”, број 30/18); и наводи се да програм садржи исте елементе као и стратегија, а нарочито разрађене мере за постизање посебног циља, односно циљева које дефинише или преузима из стратегије или неког другог планског документа у складу са којим се усваја.

Програм има по правилу до три посебна циља који непосредно доприносе остварењу општег циља. Документ јавних политика јединице локалне самоуправе усваја скупштина јединице локалне самоуправе, осим ако је другачије прописано посебним законом.

Општина Крупањ је усвојила **План развоја општине Крупањ 2023-2030** са којим је израда Програма запошљавања усклађена и у којем је у Развојном правцу ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ, Приоритетни циљ 3 : **Унапређен привредни амбијент који омогућава боље услове за повећање запослености**

Мера 2: **Вођење активне политике запошљавања и пружање подршке привредним субјектима на територији Општине**

Локални плански документ у области запошљавања је усклађен са Стратегијом запошљавања у Републици Србији за период од 2021-2026. Године („Сл.гл. РС”, број 18/21) (у даљем тексту Национална стратегија) и Акционим планом за спровођење стратегије запошљавања за период 2024-2026. године (“Сл.гл.РС”, број 22/24) (у даљем тексту Национални акциони план). Реализација програма запошљавања допринеће остваривању циљева који су садржани у Националној стратегији и Националном акционом плану.

Локални планови запошљавања морају бити у сагласности са донетим Акционим планом за период 2024-2026. године. Акциони план утврђује и критеријуме за учешће у финансирању мера активне политике запошљавања предвиђених локалним планским документом у области запошљавања, средствима из републичког буџета.

И други закони прате и регулишу реализацију планова запошљавања, као :

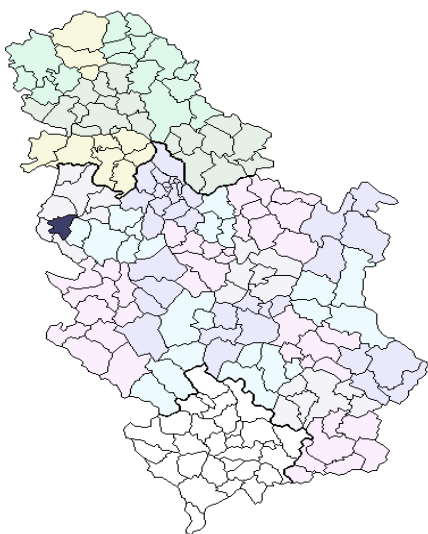
Закон о раду („Сл. гл. РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 –УС,113/17 и 95/18 – аутентично тумачење), као општи пропис у области рада, уређује права, обавезе и одговорности из радног односа, односно на основу рада.

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Сл. гл. РС”, бр. 36/09 и 32/13) уређује подстицаје за запошљавање особа са инвалидитетом (ОСИ) ради стварања услова за њихово равноправно укључивање на тржиште рада, процену радних способности, професионалну рехабилитацију, обавезу запошљавања ОСИ, услове за оснивање и обављање делатности предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ и других посебних облика запошљавања и радног ангажовања ОСИ и уређује друга питања од значаја за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ

Закон о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима („Сл. гл. РС”, број 50/18) уређује, због посебних карактеристика и услова сезонског рада у одређеним делатностима, поједностављен начин радног ангажовања лица и плаћања пореза и доприноса за рад на пословима који су сезонског карактера у сектору пољопривреде, шумарства и рибарства у складу са прописом којим се прописује класификација делатности.

3.ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ О ОПШТИНИ КРУПАЊ И КЉУЧНИ СОЦИО–ЕКОНОМСКИ ПОКАЗАТЕЉИ

3.1.ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ОПШТИНЕ

Општина Крупањ се налази у Западној Србији, у мачванском округу, окружена обронцима планине Јагодње, Борање и Соколске планине. Крупањ је административни центар брдско-планинске области Рађевина, и заузима њен највећи део. Крупањ се први пут помиње у дубровачким списима из 1417. године, а општином је постао 6.октобра 1949. године.

Општина обухвата територију од 342 км² са укупно 23 насељена места, од којих су 22 сеоска насеља.. Граничи се са 6 суседних општина: Лозница, Мали Зворник, Љубовија, Осечина, Коцељева и Шабац.

Крупањ лежи на 289м надморске висине, на 44°14' северне географске ширине и 17° 03' источне географске дужине. Општина Крупањ простире се на 342км²што чини 0.38% територије Републике Србије. Крупањ је од Ваљева удаљен 64 км, од Лознице 28км, од Шапца 64 км, од Новог Сада 135 км. Крупањ је удаљен 150км од Београда, а најближи већи град је Лозница од кога је удаљен свега 28км. Крупањ је недалеко од суседне Босне и Херцеговине, удаљен на 30км.

Територија општине Крупањ има брдско планинску конфигурацију земљишта и припада климату малих висина (од 200 м-1000 м), клима је умерено континентална, а то је последица заклоњености територије планинама и њиховим огранцима од хладних северних и источних ветрова. Како се налази на 289 м надморске висине, висинска разлика од 800 м у односу на околне планине ствара микроклиматске разлике у оквиру саме општине. Природни положај Крупања условљава благу и пријатну климу, са доста топлих дана у току године са малим колебањима температуре и свежим ноћима током лета.

3.2.СТЕПЕН РАЗВИЈЕНОСТИ

Према степену развијености јединица локалних самоуправа (ЈЛС), Општина Крупањ спада у четврту групу, групу изразито недовољно развијених општина, коју чини укупно 44 ЈЛС чији је степен развијености испод 60% републичког просека.

Четврту групу развијености ЈЛС чине две подгрупе, подгрупа са степеном развијености од 50% до 60% (25 ЈЛС) и девастирана подручја са нивоом испод 50% просека (19 ЈЛС). Крупањ је до 2014. године припадао групи девастираних подручја, када је прешао у подгрупу са степеном развијености од 50% до 60% републичког просека-недовољно развијених општина. Нова Уредба се није доносила од 2014.године, што је дуг период.

3.3. ИНФРАСТРУКТУРА

Асфалтираних државних путева који пролазе кроз територију општине Крупањ има 81,6 км. Локални путеви у општини Крупањ представљени су са 231,7 км, а асфалтни застор је урађен на дужини од 99,4 км. Постоје и некатегорисани путеви са укупном дужином од 346,3 км, од чега је асфалтирано 13,72 км. Како је велики део општине Крупањ брдско-планински, локални и некатегорисани путеви и деонице регионалних путева су великог подужног и попречног нагиба са доста критичних пројектних елемената.

Градски водовод је изграђен само за средиште општине – Крупањ и као таква не обезбеђује снабдевање становништва квалитетном пијаћом водом, док су месни водоводи урађени за централне зоне два највећа села (Завлака и Бела Црква). Домаћинства у осталим насељеним местима снабдевају се водом са сопствених бунара, или из заједничких резервоара на које је прикључено просечно 5 домаћинстава.

Табела 1. Основни подаци о водоводној и канализационој мрежи, 2022. год., Крупањ

Дужина водоводне мреже (км)	90
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	2071
Дужина канализационе мреже (км)	24
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	1.600

Извор: Републички завод за статистику, Статистика и рачуни животне средине

Електроенергетска мрежа изграђена је у свим насељеним местима у општини, с тим што су у најнеприступачнијим деловима општине лоше напонске прилике, код 20 % домаћинстава електрификација није одговарајућа што захтева њену реконструкцију. Ови проблеми присутни су у свим месним заједницама, а и појачани су због разуђености села и конфигурације терена.

Оптичким кабловима су повезана сва насеља у општини, покривеност мобилном телефонијом је око 60%.

3.4. ПОЉОПРИВРЕДА

Од 34.201 хектара колико заузима општина Крупањ 43% је коришћено пољопривредно земљиште и 36,6% површине је под шумом. Структура земљишта је следећа: оранице и баште 45%, ливаде и пашњаци 27%, воћњаци 26% од укупног коришћеног пољопривредног земљишта.

Највећи део земљишта је у приватној својини. Ограничавајући фактор у развоју пољопривреде представљају уситњени поседи као и сам облик и приступачност истих што је условљено геоморфолошком структуром територије Општине Крупањ.

На основу података из Републичког завода за статистику, за август 2022 у Општини Крупањ укупан број газдинстава је 4006, а регистровано је 2.767 пољопривредних газдинстава (у 2024. активних је 2.973). Према структури производње приметно је да су најзаступљеније гране ратарство, воћарство и сточарство.

Пољопривредници Рађевине, традиционално највише се баве воћарством, ратарством и сточарством. Од пољопривредних култура најзаступљенија је малина, потом шљива, а од 2000-их година све више се узгаја и купина. На страни поврћа, највише се гаји кромпир коме погодују микроклиматски услови поднебља. На нижим теренима успешно се гаје скоро све врсте ратарских култура и јагода док су шљиве, малине, купине и кромпир одлика виших терена на којима се постиже завидан доходак по јединици површине, чиме се остварује највећи део тржних вишкова. Узгој стоке је одлика индивидуалних пољопривредних газдинстава а акценат је на гајењу говеда, свиња и оваца и производњи свежег меса и млека.

Незагађена природа и разнолика флора нуде могућности за прикупљање шумских плодова и биља. Врло је развијена и производња меда изузетног квалитета. Прерадни капацитети на бази наведених пољопривредних производа могу да прерасту у производњу здраве хране са заштићеним пореклом.

Воће које се произведе углавном откупљују седам хладњача са територије општине Крупањ и једна сушара за шљиву.

И поред повољних природних услова, приноси на парцелама су значајно испод просека појединачне културе чему доприноси слаба примена агротехничких мера, што је значајно условљено и чињеницом да се пољопривредом претежно баве старачка домаћинства.

Иако се пољопривредом бави 64% становништва, велики број газдинстава остаје ван званичних токова тј. бави се некомерцијалном пољопривредом.

На то нам указује и ниска специјализација пољопривредних газдинстава јер у Крупњу преовладавају мешовита газдинства комбинација биљне и сточарске производње која учествују преко 60% у укупном броју газдинстава.

На територији општине постоји 12.5 хиљада хектара под шумом а просечна запремина дрвета износи 25.6 хиљаде кубних метара.

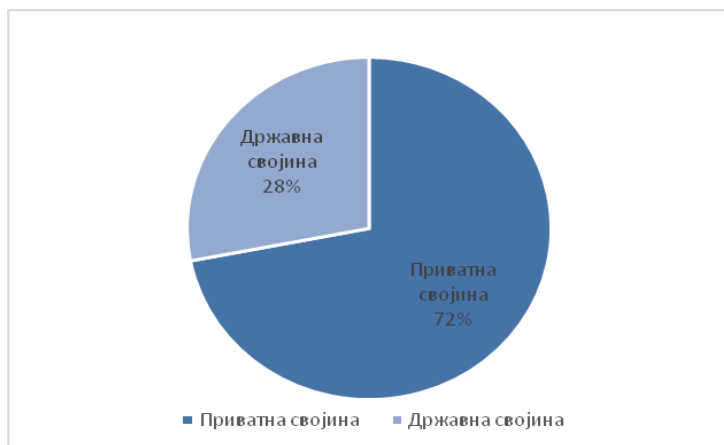
Табела 2. Пошумљене површине и посечена запремина дрвета, 2022. год., Крупањ

Обрасла шумска површина, укупно (у хектарима)	12.520,72
Посечена дрвна запремина, укупно (у м3)	25.698

Извор: Републички завод за статистику, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2021/Pdf/G202113048.pdf>

Већина шума је у приватном власништву 9.010ha (72%) док је преосталих 3.510ha (28%) у државном власништву.

Графикон 1. Територија под шумом, 2020. г. (ha)

Извор: Републички завод за статистику, Статистика шумарства

3.5. ТУРИЗАМ

Основни потенцијал за развој туризма представљају природне лепоте, умерена клима, чињеница да не постоји индустрија која утуче на загађење ваздуха, те бројна културно-историјска знамења из богате историје Општине. У Крупњу постоје услови за развој спортско-рекреативног туризма, излетничког, сеоског, ловног туризма.

Постоје услови за повећање учешћа туризма у укупном развоју Општине. Општина је званично проглашена за туристичко место а од 2022. године општина издваја средства за субвенције у туризму, у складу са буџетским могућностима. Поред тога Општина Крупањ улаже значајна средства у развој спортске и туристичке инфраструктуре.

Приметно је да Општину Крупањ посећују у највећој мери домаћи туристи, те да је страних туриста било више током 2022. године (468 туриста). У 2020. години није било страних туриста, а забележен је значајан пад у броју домаћих туриста (2.992) у односу на 2018. (5.888) и 2019. (6.769) годину, а што је узроковано појавом пандемија вируса ковид 19 и ограничењима у кретању. Доласци туриста се повећавају у 2022. години са стабилизацијом ситуације.

Табела 3. Доласци туриста у општину Крупањ

Година	Укупно	Домаћи	Страни
2018	5.908	5.888	20
2019	6.847	6.769	78
2020	2.992	2.992	0
2021	4827	4827	0
2022	6559	6091	468

Извор: Републички завод за статистику

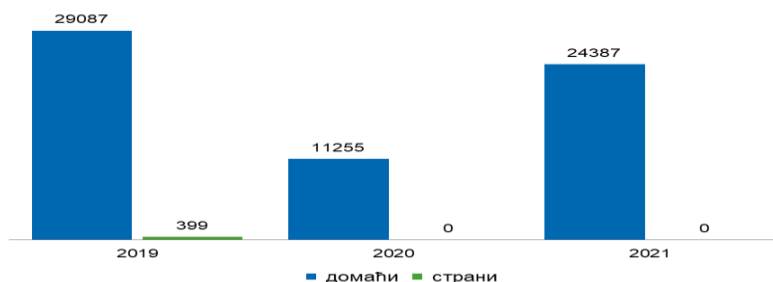
Када је у питању број ноћења туриста, највећи број ноћења забележили су домаћи туристи. Подаци Републичког завода за статистику показују позитивне трендове у дужини боравка гостију који су мало већи од републичког просека. У 2022.години остварено је 23571 ноћења туриста.

Табела 4. Број туриста и ноћења туриста у 2022. год., у Крупњу

Туристи			Ноћења туриста			Просечан број ноћења туриста	
свега	домаћи	страни	свега	домаћи	страни	домаћи	страни
6559	6091	468	23571	22014	1557	3,6	3,3

Извор: Републички завод за статистику, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2021/Pdf/G202113048.pdf>

Графикон 2. Ноћења туриста 2019-2021

Извор: Профил општине Крупња, 2022. година, Републички завод за статистику: <http://devinfo.stat.gov.rs>

Туризам је један од потенцијала за развој општине. Општини Крупња природа је подарила прелепе пејзаже испресецане бистрим планинским речицама, чист ваздух и умерену климу, шумовите планине богате разном дивљачи, значајне културно-историјске споменике што овај крај чини интересантним за туристе и пружа изузетне претпоставке за развој разних облика туризма (спортско-рекреативног, излетничког, сеоског, ловног туризма).

Многи гости већ у првом сусрету са овим крајем истичу изузетне природне погодности, еколошки чисту и незагађену животну средину, здраву храну, пријатне летње ноћи, као и зиме са доста снега, што заједно пружа могућности за развој летњег и зимског туризма.

Општина располаже са смештајним и угоститељским капацитетима са преко 300 лежајева, многобројим туристичким локалитетима, културно-историјским споменицима, спортским комплексима, излетиштима, као и ловним потенцијалима. Од 2005. године постоји и функционише туристичка организација са четворо запослених, а која се 2018. године трансформисе у Туристичко спортску организацију.

Услед тенденције успона у развоју туризма некада нема довољно лежаја, па улагање у изградњу смештајних капацитета је потребно за побољшање туристичке понуде, а за шта постоје и локације и погодни услови који се нуде од стране општине. Очекује се изградња новог хотела у ужем центру града.

3.6.ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ (Општина Крупањ):

Површина (у км ²) ¹	342	(2021)
Број насеља ²	23	(2021)
Становништво-процена средином године ³	14550	(2022)
Густина насељености (број становника/км ²) ³	42	(2022)
Стопа живорођених ³	6	(2022)
Стопа умрлих ³	17	(2022)
Стопа природног прираштаја ³	-10	(2022)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	74	(2022)
Просечна старост (у годинама) ³	46	(2022)
Индекс старења (60+год./0-19 год.)	189	(2022)
Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,84	(2022)
Пројектовани број становника (средња варијанта нулти миграциони салдо) ³	14440	(2041)
Пројектовани број становника (средња варијанта са миграцијама) ³	13991	(2041)

Извор: 1 Републички геодетски завод
2 Територијални регистар, РЗС

3 Витална статистика, РЗС
4 Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

3.6.1.Старосна структура становника

На основу пописа становништва за 2022. годину, Општина Крупањ има 14.399 становника, што је за 2.896 мање (-16.74%) у односу на званични податак из последњег пописа становништва из 2011. године када је општина имала 17.295 становника.

За потребе даље анализе биће коришћени званични подаци из последњег Пописа становништва. Општина Крупањ има густину насељености од 42 становника на 1 км² што је знатно мање од републичког просека који износи 86 становника на 1 км². Од укупног броја, градско становништво чини 4.134 (29,7%), а сеоско 10.265 становника (70.3%).

Табела 5. Становништво на територији општине Крупањ на основу пописа становништва

Година	Укупан број становника	Градско становништво	Сеоско становништво
1991.	21.879	4.795	17.084
2002.	20.192	4.912	15.280
2011.	17.295	4.429	12.866
2022.	14.399	4134	10.265

Извор: Републички завод за статистику, Попис становништва у 1991, 2002., 2011. и 2022 год.

Општину Крупањ чине 23 насеља, од којих је Крупањ урбано насеље, остало су сеоска насеља. Према подацима пописа из 2022. године, у насељу Крупањ живи 29,7% укупног броја становника. Процентуално смањује се више број становника у сеоским насељима.

Забрињавајући је демографски податак да је број становника у константном опадању. Број деце и одраслих опада, док број старог становништва расте. Просечна старост становништва у

Општини Крупањ у 2021. години је 45,96 (у 2011.год.била 42,9 године), док је просечна старост на нивоу Републике Србије 43,85 године.

Табела 6. Упоредни преглед структуре становништва по старосним групама, по пописима становништва из 1991., 2002., 2011. и 2022 год.

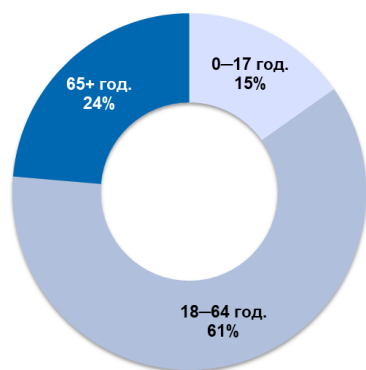
Групација	1991.	2002.	2011.	2022.
Деца и омладина (0-14 година)	4.431	3.346	2.728	1.797
Одрасли (15-65 година)	15.431	13.527	12.212	9.154
Стари (65 и више година)	2.017	3.160	3.052	3.448

Извор: Републички завод за статистику, пописи становништва

У погледу заступљености према старосној структури у укупној популацији, запажени су и следећи трендови:

- смањен је број најмлађе популације предшколске и школске деце као последице пада природног прираштаја ;
- опао је број радно способног становништва (од 15-64 године старости) ;
- повећан је удео најстарије популације, становништво старог 65 и више година.
- имајући у виду ова поређења, као и негативан природни прираштај може се рећи да општину Крупањ карактерише процес демографског старења становништва.

Графикон 3: Становништво према старосним групама, 2022.

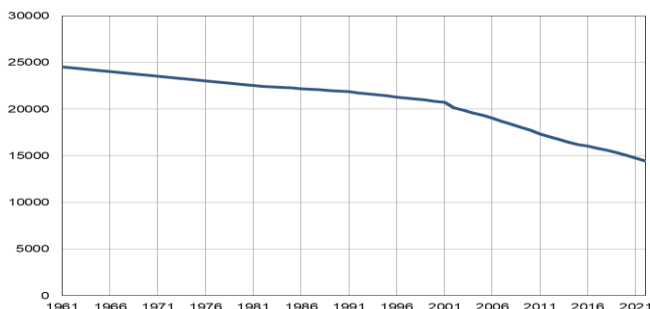

Табела 7 : Природно кретање становништва 1961-2022. година

Година :	1961.	2022.
Број становника	24520	14399
Живорођени, број	555	92
Умрли, број	229	242
Природни прираштај, број	326	-150
Умрла одојчад, број	39	0
Живорођени, на 1 000 становника	23	6
Умрли, на 1 000 становника	9	17
Природни прираштај, на 1 000 становника	13	-10
Умрла одојчад, на 1 000 живорођених	70	0

Извор: Витална статистика, РЗС

Графикон 4: Број становника, 1961-2022.

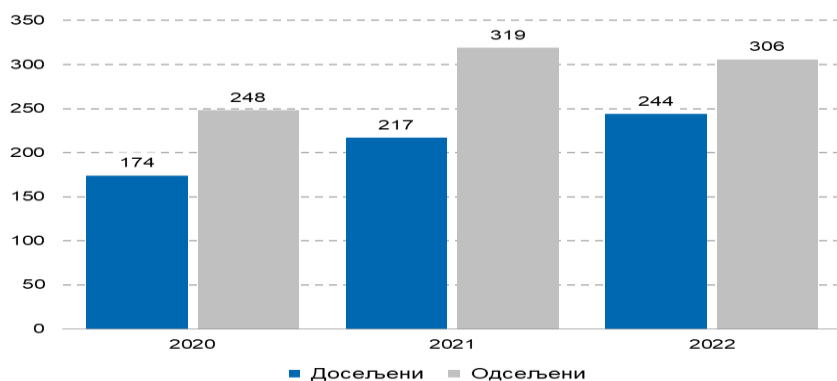

Општина Крупањ по задњем попису из 2022. године има 14.399 становника.

Ако се сагледају званични подаци Републичког Завода за статистику који се односе на пописе становништва у протеклим периодима, може се уочити да становништво општине Крупањ бележи неповољне тенденције које се огледају у смањењу укупног броја становника и демографском старењу. Негативан раст, тј. смањење укупног броја становника почиње од шездесетих година и траје. Према проценама пројектованог броја становника и у наредном периоду се очекује смањење укупног броја становника (за 2041.год. пројекција 13.991 лица).

Становништво мигрира ка већим градским центрима. Више се одсели, а мање досели становника. Већина младе популације која одлази на студије у веће градске центре, тамо тежи и да остане у потрази за запослењем. Тежња општине је спречавање одлива младих.

Графикон 5: Досељени и одсељени, 2020-2022.

3.6.2. Образовна структура становништва у општини Крупањ

По подацима са последњег пописа становништва из 2022. године у образовној структури становништва општине Крупањ статисти преко 15 година (12602 укупно) највећа је заступљеност средње школе са 50% (6313 лица), затим са основном школом 25,5% (3219 лица), непотпуним основним образовањем 13,8%, (1750), а 1,9% (250 лица) је без школске спреме. Заступљеност са завршеном високом школом је 5,3% (677 лица), а са вишом школом 3% (383 лица).

По последњем попису укупан број неписмених лица у општини је 162, од чега жена знатно више и то 130 (80,24%) , док мушкараца 32 (19,76%). Број неписмених је знатно мањи од претходног пописа 2011.године када је било 728 неписмених лица. Највише неписмених има међу старијом популацијом становништва преко 60 година старости и у сеоским срединама.

Образовно-васпитни систем

У области Рађевине, школство има дугу традицију. Прва школа у Крупњу основана је 1837. године, а прва средња школа почела је са радом 1965. године. Тренутно у Крупњу постоје две основне школе, једна средња школа и једна предшколска установа

Основна школа „Боривоје Ж.Милојевић“ у Крупњу има 10 издвојених одељења (3 осмогодишња и 7 четворогодишњих). У школској 2023/2024 години школу похађа 798 ученика,

У саставу основне школе „Жикица Јовановић Шпанац“ у Белој Цркви налази се 5 издвојених одељења (1 осмогодишње и 4 четворогодишњих). У школској 2023/2024. години школу похађа 184 ученика.

У обе основне школе у последњих десет година број уписаних ученика је у благом паду, пад броја ученика је приметан и у средњој школи .

У Средњој школи Крупањ постоје 3 четворогодишња подручја рада и то Гимназија –општи тип, Електротехника-Електротехничар рачунара и Економија, право и администрација-Економски техничар, и 1 трогодишње подручје рада Машинство и обрада метала са образовним профилима: Заваривач и Инсталатер водовода, грејања и клима уређаја. Школу похађа 303 ученик.

Од посебног значаја за продуктивно запошљавање у наредном периоду јесте усаглашавање политика запошљавања, образовања и научно-технолошког развоја ради прилагођавања нивоа знања и вештина и запошљавања према потребама тржишта рада.

С тим у вези, у наредном средњорочном периоду, очекује се наставак реформи у области тржишта рада и образовања (увођење система дуалног образовања, којим ће се обезбедити повезаност квалификоване радне снаге са стварним потребама тржишта рада).

4.ПРИВРЕДА

4.1. АНАЛИЗА ЕКОНОМСКЕ СИТУАЦИЈЕ У ОПШТИНИ

Сем рударства и прераде дрвета у Крупњу се шездесетих година развија и индустрија текстила (велики производни капацитети вискозних тканина и позамантеријске робе), производња картонске амбалаже, контактних сочива, сушеног воћа, мала привреда, трговина и туризам. Та предузећа су запошљавала велики број радника. Крупањ се развијао.

Деведесетих година прошлог века Крупањ доживљава тоталну девастацију своје привреде. Сви индустријски капацитети одлазе у стечај и приватизацијом истих ниједан није наставио са радом. Појавила се увећана незапосленост.

Број становника се константно смањивао, због исељавања и потраге за послом. Катастрофалне поплаве у мају 2014. године, учиниле су живот у општини Крупањ још неповољнијим. Држава је притекла у помоћ, уз заједничко деловање обнова и отклањање последица спроводила се убрзано. Крупањ се нужно мењао на боље.

Број активних предузетника у 2022. години био је 781, а привредних друштава 111, а што је показатељ раста предузетништва у односу на 2019. годину када их је било 672 и 103. Предузетничке радње су углавном породичне радње и имају једно или двоје запослених из породице и претежно су то услужне делатности, угоститељске радње и продавнице. Приватни сектор није у довољној мери развио производњу или прераду.

Данас су најзаступљеније привредне гране прерађивачка индустрија и грађевинарство, као и текстилна индустрија која бележи значајан развој. Становништво се додатно бави пољопривредом која представља значајну привредну грану.

Данас у области проиводње и прераде постоји неколико малих прерађивача дрвета (стругара). У области замрзавања и лагеровања воћа (првенствено јагодичастог) ради успешно више хладњача у Крупњу и то: ФРИКОС у Мојковићу, хладњача Агрофрост у Завлаци , хладњача у Крупњу коју издаје у закуп предузеће „ МН"доо, хладњача „Ивановић"доо у Томњу, мини хладњаче у Бањевцу, Церови и Цветуљи.

Већа шанса за запослење отворила се доласком инвеститора и отварањем погона у простору некадашње фабрике „Крупањке"коју је купила Општина. Запослено је у почетку 150 младих у 2015. години од стране „JEANCI Serbia"доо у области текстилства, тј шивењу

производа од цинса. У наредном периоду адаптирано је још хала у простору исте фабрике за познатог послодавца „СТИМ ИМПОРТ“ из Лознице у 2018. години и запошљено **60 радника** за производњу хтз опреме. У халама исте фабрике производњу је покренуо и послодавац из Београда и **запослио 12 лица** у 2018. години. Крајем 2019. године производњу покреће још један послодавац „LINE OIL“ и запослио је око 25 лица. Дошло је и до промене одређених послодавца, „JEANCI“ је отишао, али је дошао „JUGOTEX“ д.о.о. у 2023. години и упустио 130 радника. Погони и даље запошљавају раднике и око 200 радника је упуслено.

Како већи део становништва у општини Крупањ живи у руралном делу општине и бави се пољопривредом, она је један од приоритета развоја. Сваке године сходно Закону о пољопривреди и руралном развоју израђује се Програм подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Крупањ за текућу годину на који сагласност даје Министарство пољопривреде и заштите животне средине. Путем конкурса за различите програме из области пољопривреде регистрованим пољопривредним газдинствима подели се око 20 милиона динара који се издвајају општинским буџетом.

Програми подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за општину Крупањ за период 2017. - 2023. година су добро структурирани, мере су повезане са циљевима важећих докумената јавне политике како општине тако и централног нивоа власти. За сваку меру предвиђени су општи критеријуми за кориснике. Интензитет помоћи јасно је прописан као и административна процедура, листа инвестиција као и индикатори.

Током година укупна средства намењена реализацији програма варирали су од 20 до 27,7 милиона док су утрошена средства од 15 до 26 милиона у зависности од године. Број корисника је на нивоу од 550 годишње што представља око 20% регистрованих ПГ.

Одлуком СО-е Крупањ сваке године се усваја и Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији општине Крупањ на основу предходно прибављеног позитивног мишљења Комисије за давање мишљења на програм и добијене сагласности Министарства пољопривреде и заштите животне средине у складу са Законом о пољопривредном земљишту. Комисија благовремено објављује јавни позив за остварвање права коришћења без плаћања накнаде пољопривредног земљишта у државној својини.

Циљ доношења програма је да се средства од закупа пољопривредног земљишта у државној својини и накнада за промену намене пољопривредног земљишта у планираној години, искористе у складу са предложеним програмом. Средства од промене намене и закупа су јако мала да би се реализовала било која понуђена мера кроз овај програм. Уређење атарских путева је предходних година коришћено када ји и МПШВ учествовало са 40% средстава а општина издвајала значајна средства из свог буџета. Програми заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у претходним годинама били су сконцентрисани на меру побољшања квалитета обрадивог пољопривредног земљишта, на уређење атарских путева, за обележавање парцела државног земљишта.

Крупањ на основу својих потенцијала и компаративних предности треба да стави нагласак на следеће области развоја: **пољопривреда, туризам, шумарство (прерада дрвета) и развој малих и средњих предузећа.**

Општина Крупањ има одређену сировинску базу као што су: воће, поврће, лековито биље, млеко, месо, дрво, камен, разне руде, водни потенцијали и друго. Оно што је општини потребно и што недостаје су прерађивачки капацитети.

Поред прерађивачких капацитета, на бази расположивих сировина, значајни потенцијали постоје и у области развоја туризма, природне лепоте, културно-историјско наслеђе и све већи успон спортско-рекреативног туризма, као и недостатак довољног броја лежаја, пружају могућност за изградњу смештајних капацитета. Улагања у смештајне капацитете и побољшање туристичке понуде је тенденција и потреба.

Повољна пословна клима значи да Општина има: План генералне регулације, просторни план, стратешка документа, планове детаљне регулације, инвестиционе локације са изграђеном инфраструктуром, реализацију пројеката у свим областима развоја, ефикасну административну комуникацију као логистику инвеститорима, сарадњу са приватним сектором, интензивну комуникацију са институцијама на локалном и централном нивоу, пројекте са донаторима, интензиван маркетинг, стручни тим. Све што је урађено је допринело да општина Крупањ,

подигне своју конкурентност, побољша услове за привређивање. То значи да се очекују нове инвестиције у будућности.

Општина Крупањ мерама активне политике запошљавања уназад око тринаест година настоји да поспешује предузетништво и утврђује своје циљеве и програме запошљавања за сваку годину.

Развој предузетништва у предходним годинама подстицала је и Национална служба за запошљавање (НСЗ) директним програмима преко филијале Лозница и испоставе у Крупњу и то не само финансијском, већ и нефинансијском подршком, на чему су били ангажовани пословни центри као организационе јединице у саставу НСЗ. Семинари и обуке, као вид нефинансијске подршке првенствено лицима која намеравају да започну сопствени посао. Мере подршке привредницима и незапосленима кроз учешће у финансирању програма и мера активне политике запошљавања биће и у 2024 години и даље, као и директне мере које спроводи Национална служба за запошљавање.

Заједничка Регионална развојна агенција Подриња Погдгорине и Рађевине (РРАППР) Лозница чији је суоснивач и Општина Крупањ у оквиру свог деловања и рада има сектор посвећен малим и средњим предузећима и предузетницима у оквиру којег организује подршку МСП, спроводи обуке за почетнике у пословању и друге обуке, обавља представљање појединих конкурса за привреднике (на пр. за конкурентност, женско предузетништво, менторинг и друге), даје техничку подршку предузетницима на нивоу општине и др.

4.2. Развој предузетништва

На основу података Агенције за привредне регистре (АПР) у 2022. години у Крупњу је било активно 111 привредних друштава.

Табела 8. Број привредних друштава у 2022. год. на територији општине Крупањ

Број привредних друштава	2018	2019	2020	2021	2022
Активних	120	108	108	112	111
Новооснованих	5	3	2	9	4
Брисаних / угашених	4	15	2	5	6

Извор: Агенција за привредне регистре, <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>

На основу расположивих података из АПР види се да су у 2022. год. привредна друштва у Крупњу запошљавала 596 лица и остварила пословни приход од 5,47 милиона РСД (око 47 хиљада ЕУР).

Табела 9. Финансијске перформансе привредних друштава на територији општине Крупањ

Финансијске перформансе привредних друштава	2018	2019	2020	2021	2022
Број привредних друштава	92	90	88	45	92
Број запослених	498	499	478	482	596
Пословни приходи	2.806.262	3.380.295	3.609.298	5.050.476	5.478.398
Нето добитак	69.643	90.945	101.086	250.121	189.980
Број привредних друштава са нето добитком	59	55	50	53	69
Нето губитак	58.206	49.982	30.693	22.057	39.361
Број привредних друштава са нето губитком	17	15	18	15	18
Укупна средства	3.326.349	3.603.518	3.619.406	3.938.625	4.653.965
Капитал	1.512.905	1.695.145	1.791.226	1.631.794	1.537.692

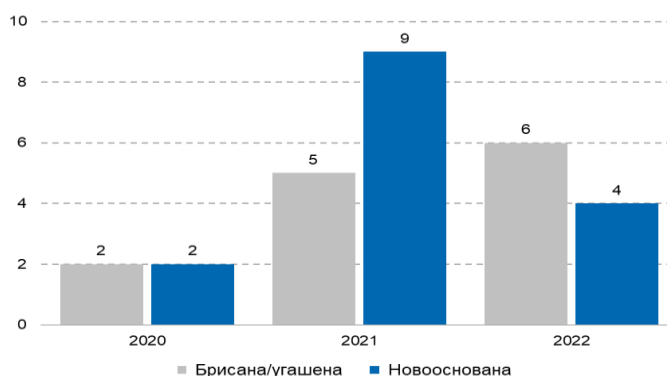
Губитак	147.078	186.731	1.006.968	1.111.853	1.017.427
Број привредних друштава са губитком изнад висине капитала	12	10	12	16	17

Извор: Агенција за привредне регистре, <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>

Значајан број привредних друштава послује са губитком. У 2022 било је 18 привредних друштва (19,5%) која су пословала са нето губитком, међу којима је 17 (18,4%) њих са губитком изнад висине капитала.

Ако се размотре подаци о угашеним и новооснованим привредним друштвима у периоду 2020-2022 године уочава се да је у 2021.години нешто више новооснованих од угашених привредна друштава док у 2022 години мало више угашених, а у 2020.години исто.

Графикон 6: Број брисаних/угашених и новооснованих привредних друштава, 2020-2022

Извор: Профил Општина Крупањ, 2023. година, Републички завод за статистику: <http://devinfo.stat.gov.rs>

Према подацима АПР из 2022. године, у Крупњу послује 781 предузетника, где је 154 новоосновано а 110 угашено тј. брисано из регистра.

Табела 10. Број предузетника на територији општине Крупањ

Број предузетника	2018	2019	2020	2021	2022
Активних	562	672	694	739	781
Новооснованих	111	186	121	140	154
Брисаних / угашених	48	84	106	94	110

Извор: Агенција за привредне регистре, <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>

У 2022. год. предузетници у Крупњу су запошљавали 470 лица и остварили збирни пословни приход од 4 милиона РСД (34 хиљаде ЕУР).

Како је у претходном периоду забележено више регистрованих предузетничких радњи у односу на правна лица, пратећи тај тренд, очекивано је да овај сегмент бележи већи раст прихода у наредном периоду.

Табела 11. Финансијске перформансе предузетника на територији општине Крупањ

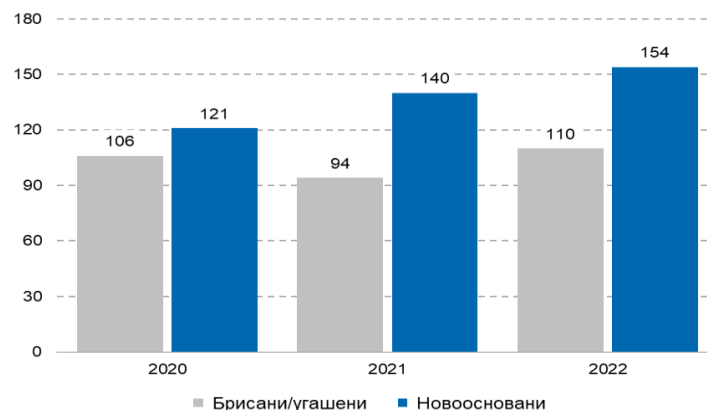
Финансијске перформансе предузетника	2018	2019	2020	2021	2022
Број предузетника	11	232	224	196	193
Број запослених	76	446	469	473	470
Пословни приходи	473.354	2.270.832	2.601.874	3.507.492	4.012.259
Нето добитак	9.286	50.217	90.137	65.367	79.651
Број предузетника са нето добитком	10	174	141	161	157

Нето губитак	1.661	5.287	8.195	12.659	11.777
Број предузетника са нето губитком	1	42	64	26	28
Укупна средства	204.177	810.251	966.574	1.197.012	1.399.261
Капитал	27.827	275.818	356.596	405.854	441.291
Губитак	1.661	7.961	14.030	21.683	27.918
Број предузетника са губитком изнад висине капитала		32	37	19	23

Извор: Агенција за привредне регистре, <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>

Код предузетника је заступљено знатно више новоотворених него угашених радњи, што је повољнија слика. У наведеном периоду 2020-2022. године у порасту је број новоотворених радњи, али и угашених, али је однос у корист новоотворених према угашеним већи.

Графикон 7: Број брисаних/угашених и новооснованих предузетника, 2020-2022

Извор: Профил општине Крупањ, 2023. година, Републички завод за статистику: <http://devinfo.stat.gov.rs>

ИНДЕКС УСПЕШНОСТИ ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА

У потврду развоју предузетништва је и истраживање НАЛЕД-а (Националне алијансе за локално економски развој) које су радили током 2020. године и где су издвојили општину Крупањ као најпредузетнију општину према броју становника и да је показала изванредне резултате.

табела: НАЛЕД испитивање:

Локална самоуправа	Број становника процена 2019 (средина године)	Број новооснованих привредних субјеката 2020	Број корисника мере Стартуј легално 2020
Крупањ	15.358	123	12

НАЛЕД је у складу са дефинисаном методологијом, локалне самоуправе су рангиране на основу броја новоотворених привредних субјеката (предузетника и привредних друштава) и броја корисника мере пореског ослобађања почетника у пословању (Стартуј легално 2020), пондерисаним у односу 6:4. Кроз број новооснованих привредних субјеката праћени су ефекти свих подстицајних мера за започињање пословања, укључујући финансијске, нефинансијске и фискалне подстицаје, на националном и локалном нивоу. Посебан фокус посвећен је мери за почетнике у пословањем, у циљу праћења њених ефеката. Додатно како би се обезбедиле једнаке шансе за све, критеријуми су посматрани у односу на број становника, а локалне самоуправе груписане су у три категорије: мале, средње и велике.

На основу ових података креиран је индекс успешности у подстицању предузетништва који оцењује остварене резултате у локалним самоуправама на скали од 0 до 100 (максимални скор). годишњи пресек је показао да све локалне самоуправе имају простора да се унапреде. Крупањ је освојио прво место у категорији средњих општина, али је остварио и најбољи

результат на нивоу свих са индексом 73/100. У категорији великих ЛС то је град Лозница (63/100) и малих општина Црна Трава (60/1001).

ранг	Категорија малих	индекс	ранг	Категорија средњих	индекс	ранг	Категорија великих	индекс
1	Црна Трава	60,0	1	Крупањ	73,4	1	Лозница	63,0
2	Брус	46,8	2	Савски Венац	60,0	2	Стри Град	61,7
3	Мали Зворник	32,6	3	Александрова ц	59,5	3	Врачар	40,0
... 56		 57		
			56					

4.3 Инвестиције

Кроз приказ података АПР о подстицајним мерама за регионални развој које је користио Општина Крупањ у периоду од 2020. до 2023. год. приметан је недостатак инвестиција у подстицање производње у 2021 години, а које су у 2022 години износиле значајних 185 милиона РСД, знатно више него претходних година. Како је у Крупању отворена фабрика текстила која је обезбедила нова радна места, чему су свакако допринеле ове инвестиције, сигурно је да ће изостанак инвестиција у сегменту подстицања производње поново зауставити привредни раст општине Крупањ.

Такође, у 2022. години приметан је пораст износа средстава која се издвајају за подстицање запошљавања, 2022. уложено је 38 милион РСД што је за 7 милиона више у односу на 2021 годину, односно око 15 милиона више него 2020.

У 2021. години издвојено је симболичних 141 хиљада РСД у саобраћајну инфраструктуру за коју током 2020 и 2022 године нису издвајана средства. За подстицање извоза, образовање, културу и спорт, просторно планирање и високоградњу у 2021. нису издвојена средства.

Табела 12. Подстицаји регионалног развоја према наменама на територији општине Крупањ (у 000 РСД)

Укупни подстицаји регионалног развоја према наменама	2020	2021	2022	2023 (до 30.06.)
Подстицање запошљавања	23.756	31.739	38.218	11.911
Подстицање производње	142.766		185.086	
Подстицање пољопривреде	58.963	44.784	96.997	
Заштита животне средине		4.340		2.630
Саобраћајна инфраструктура		141		
Комунална инфраструктура			35.326	26.432
Енергетска инфраструктура		4.241	9.915	
Здравство	771	958	144	
Образовање, наука, култура и спорт				2.719
Друге намене	34.543	16.982	290	
Укупно	260.798	103.186	365.976	43.692

Извор: Агенција за привредне регистре, <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/> Последње ажурно стање се односи на период 01.01 - 30.06.2023. године (прелиминарни подаци)

По питању доделе подстицајних средстава према врсти корисника приметне су значајне осцилације у висини давања из године у годину, што утиче на немогућност равномерног и континуираног развијања привредних грана.

Приметно је да су током 2022. године издвојена већа средства за подстицаје микро, малим и средњим предузећима као и предузетницима у поређењу са претходним годинама (2021. и 2020.). У 2021. години уложена су значајно мања средства. 2022. године микро, малим и средњим предузећима додељено је укупно 186 милион РСД док је током 2021. додељено свега 7 милиона РСД. Предузетницима је током 2020. године додељено 53 милиона РСД, током 2021. године 27 милиона РСД, а током 2022.године 33 милиона РСД.

Значајно мања улагања током 2021, године приметна су и у области образовања и науке, свега 80 хиљада РСД. Мало више средстава у област образовања и науке издвојено је 2022. године, 1,1 милион РСД.

Табела 13. Подстицаји регионалног развоја према врсти корисника на територији општине Крупањ, у 000 РСД

Укупни подстицаји регионалног развоја према врсти корисника	2020		2021		2022		2023	
	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ
Микро, мала и средња привредна друштва	9	141.382	15	7.352	23	186.247	8	1.550
Предузетник	50	53.942	89	27.507	93	33.329	42	9.723
Пољопривредна газдинства	2.436	58.963	2.408	44.784	2.560	96.997		
Удружења					1	437		
Друго правно лице	1	1.500	1	340	1	1.287	1	2.630
Институције из области образовања и науке	2	426	1	80	2	1.181	2	303
Институције из области културе	1	438	1	330	1	537		
Институције из области здравства	4	2.378	2	1.397	1	144		
Орган државне управе	1	1.769						
Друге институције			2	1.153	1	109		
Јединица локалне самоуправе			1	20.241	1	45.707	1	29.487
Укупно	2.504	260.798	2.520	103.186	2.684	365.976	54	43.6

Извор: Агенција за привредне регистре, <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>

На основу података Републичког завода за статистику остварене инвестиције у основна средства у Општини Крупањ износиле су око 245 милиона РСД (око 2.1 милион ЕУР). По карактеру изградње доминирају нови капацитети (99%) а по техничкој структури доминирају инвестиције у грађевинске радове (63,6%). Приметно је да су мале инвестиције у одржавање.

Табела 14. Остварене инвестиције у нова основна средства у општини Крупањ, по карактеру изградње и техничкој структури у 2022. год., у 000 РСД

Укупно	Карактер изградње			Техничка структура		
	Нови капацитети	Реконструкција	Одржавање	Грађевински радови	Опрема са монтажом	Остало
245.075	242.781	2.045	249	156.160	87.882	1.033

Извор: Републички завод за статистику, <https://www.stat.gov.rs/sr-cyrl/publikacije/publication/?p=15527>

У односу на инвестиције по делатностима, у 2022. год. једина улагања су била у прерађивачку индустрију. У остале делатности није било улагања. У оквиру буџетских могућности Општина Крупањ сваке године издваја средства за субвенције у пољопривреди.

Табела 15. Остварене инвестиције у нова основна средства, по делатностима у 2022. год., у општини Крупањ, у 000 РСД

Услуге смештаја и исхрана	-
Саобраћај и складиштење	-
Трговина на велико и мало	-
Грађевинарство	-
Снабдевање водом	-
Снабдевање ел. енергијом, гасом	-
Прерађивачка индустрија	117.844
Рударство	-
Пољопривреда, шумарство и ловарство	-
Укупно	245.075

Извор: Републички завод за статистику, <https://www.stat.gov.rs/sr-cyrl/publikacije/publication/?p=15527>

4.4 Услуге социјалне заштите

Укупан број корисника социјалне заштите

година	Укупно корисника
2018	2394
2019	2636
2020	2589
2021	2569
2022	2589

Извор: РЗС (Девинфо база)

Укупан број корисника социјалне заштите је у порасту. Узроци су већ поменути пад економске моћи породице и појединца, демографско старење становништва, пораст оболелих и оних који нису у могућности да остваре ни основне здравствене потребе. Од 2020.године један од узрока је и економска криза изазвана појавом вируса ковид 19 светских размера.

Од ванинституционалних облика услуга социјалне заштите у општини Крупањ се од 2009. године пружају услуге Помоћи у кући за стара лица и особе са инвалидитетом. Ово је једна од приоритетних услуга социјалне заштите у општини, а јер је све већи број старијег становништва, самачких домаћинстава у неповољном економском положају. Број корисника се увећао и креће се и до 80.

Друга развијена услуга социјалне заштите је Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју, која константно постоји од 2011.године и кроз коју се задовољавају потребе корисника деце и младих са различитим проблемима.

Пружају се и услуге личног пртиоца за децу из основне школе у Крупњу и Беле Цркве..

За ове услуге социјалне заштите сваке године се издвајају средства у буџету општине Крупањ која финансира и уговара ове услуге. У 2023. години укупно за ове три услуге је утрошено скоро 20 милиона динара.

Кроз ове услуге се сваке године преко пружаоца услуга ангажују лица која раде на пружању услуга социјалне заштите и за то добијају накнаде за зараду (негде око 25 лица се повремено ангажује сваке године).

5. АНАЛИЗА СТАЊА НА ТРЖИШТУ РАДА И КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ

5.1 ЗАПОСЛЕНОСТ У ОПШТИНИ КРУПАЊ

На основу података са АПР-а, Општина Крупањ бележи благи тренд повећања броја запослених из године у годину. Тако је 2022. године у Крупању запослено 8.2% више запослених него 2018. године.

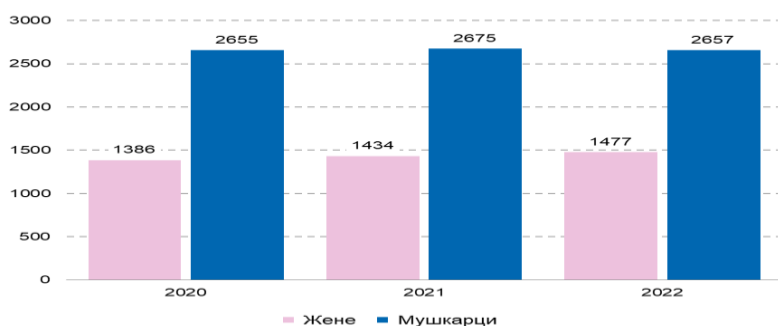
Табела 16. Број запослених лица на територији општине Крупањ

	2018	2019	2020	2021	2022
Број запослених	3.793	3.938	4.041	4.109	4134

Извор: Агенција за привредне регистре Републике Србије <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>

Према подацима Републичког завода за статистику, у Крупању је запослено скоро дупло више мушкараца у односу на жене (2657 мушкараца и 1477 жена у 2022. години).

Графикон 8. Регистровани запослени према општини пребивалишта, 2020–2022.

Извор: Профил општине Крупањ, 2023. година, Републички завод за статистику: <http://devinfo.stat.gov.rs>

Према делатностима у којима је становништво запослено издваја се прерађивачка индустрија са највећим бројем запослених, затим грађевинарство и трговина. Иако је Општина Крупањ кроз своју историју био значајно рударско место, рударство бележи веома мали број запослених.

Табела 17: Структура регистрованих запослених по секторима делатности и Структура регистрованих запослених у правним лицима и предузетници, по секторима делатности 2022. година.

	2022.	%
пољопривреда, шумарство и рибарство	55	1,7
рударство	32	1,0
прерађивачка индустрија	672	21,1
снабдевање ел. енергијом, гасом и паром	16	0,5
снабдевање водом и управљање отпадним водама	35	1,1
грађевинарство	421	13,2
трговина на велико и мало и поправка моторних возила	362	11,3
саобраћај и складиштење	200	6,3
услуге смештаја и исхране	90	2,8
информисање и комуникација	18	0,6
финансијске делатности и делатност осигурања	11	0,3
пословање некретнинама	3	0,1
стручне, научне, иновационе и техничке делатности	78	2,4
административне и помоћне услужне делатности	22	0,7
државна управа и обавезно социјално осигурање	201	6,3
образовање	256	8,0

здравствена и социјална заштита	151	4,7
уметност, забава и рекреација	27	0,8
остале услужне делатности	67	2,1
Свега (без рег.инд.пољопр.):	2715	85,1
Регистровани индивидуални пољопривредници	477	14,9
Укупно:	3192	100

Изненађујуће је мали број регистроване запослености у пољопривреди, иако се у пракси велики број људи бави пољопривредом и живи искључиво од пољопривреде, обзиром да је рурална општина. Разлог који доприноси оваквој ситуацији јесте вероватно пореска политика и висина потребних новчаних издвајања за порезе и доприносе.

Ипак, потребно је имати у виду да се ови удели односе само на регистровану запосленост у правним лицима и код предузетника и да ови подаци не узимају у обзир запосленост која није регистрована.

Почев од 2015. године Републички завод за статистику објављује податке о регистрованој запослености према новом извору – Централном регистру обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО). Развијена је нова методологија заснована на комбиновању података ЦРОСО и Статистичког пословног регистра (СПР). Према дефиницији регистроване запослености, под појмом запослени подразумевају се лица која имају формално правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем, на одређено или неодређено време; лица која раде ван радног односа, на основу уговора о делу или на основу уговора о обављању привремених и повремених послова; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи; као и лица која обављају пољопривредне делатности, а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања. **Ранија методологија није обухватала одређене групе запослених: запослене ван радног односа (на основу уговора о делу или на основу уговора о обављању привремених и повремених послова), као ни регистроване индивидуалне пољопривреднике.**

Посматрано у последњих пет године, почев од 2018. подаци, показују да се број запослених увећавао у односу на сваку претходну годину, што је позитивно. У односу на потребе за послом и регистрованом незапосљеношћу овај тренд би требао да се настави и даље. Треба напоменути да према подацима РСЗ-а од 2015. године у укупан број запослених укључени су регистровани индивидуални пољопривредници као нова категорија.

Укупан број регистрованих запослених се састоји од три групе:

- 1) запослени у правним лицима – привредним друштвима - 1.602 у 2022.год.
- 2) предузетници (лица која самостално обављају делатности и запослени код њих) - 1.114 у 2022.год.
- 3) регистровани индивидуални пољопривредници – 477 у 2022.години.

На основу података о броју запослених лица закључује се да у 2022. постоји пад у категорији лица која обављају пољопривредну делатност (477) у односу на претходне године, док је број предузетника, лица запослених код предузетника као и оних који обављају самосталну делатност у 2022. (1.114) у благом расту у односу на претходне године.

5.2 Просечне зараде

Расположиви подаци указују на пораст зарада запослених, било да су у питању бруто или нето износи. Упоредивши податке из марта 2018 године са последњим подацима из марта 2022 године просечне нето зараде на нивоу Општине Крупањ су увећане за 17.428 РСД (47.3%), док су просечне бруто зараде оствариле раст од 24.269 РСД (47.9%).

Табела 18. Просечне зараде по запосленом за општину Крупањ, у РСД

	Индикатор	2018/3	2019/3	2020/3	2021/3	2022/3
Крупањ	Просечна нето	36.804	38.445	43.379	47.825	54.232

	зарада					
	Просечна бруто зарада	50.605	52.844	59.829	65.852	74.874
Р. Србија	Просечна нето зарада	49.400	54.271	65.289	74.664	73.114
	Просечна бруто зарада	68.251	74.755	89.894	102.781	100.937

Извор: Републички завод за статистику

Када се упореде подаци видимо да зараде у Општини Крупањ прелазе 70% од просека Републике Србије, што није у сагласности са степеном развоја ЈЛС.

5.3 НЕЗАПОСЛЕНОСТ У ОПШТИНИ КРУПАЊ

Према доступним подацима Републичког завода за статистику и НСЗ, у Крупању је у 2023. години регистровано 1.285 незапослених лица од којих је 679 жена и 606 мушкараца. Приметно је да број незапослених лица бележи благи тренд опадања. Тако је у 2023. години број незапослених лица мањи за 494 односно за 27% у односу на 2018. годину. Свакако, овај податак кореспондира са смањењем броја становника у Општини Крупањ којих је према попису становништва за 2022. мање за 2.896 мање (-16.74%) у односу на податке из последњег пописа становништва 2011. године.

Табела 19. Број незапослених лица на територији општине Крупањ и структура

година	укупно	Први пут траже запос.		Без квалификац.		Жене		на 1000 становн.
		укупно	%	укупно	%	укупно	%	
2018	1779	562	31,6	691	38,8	903	50,8	111
2019	1613	607	37,6	615	38,1	846	52,5	105
2020	1638	607	37,1	620	37,8	837	53,3	108
2021	1589	581	36,6	612	38,5	830	52,2	108
2022	1419	484	34,1	545	38,4	737	54,1	98
2023	1285	463	36	488	37,9	679	52,8	90

Извор: Агенција за привредне регистре РС <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRМареПодстцаја/>, Статистички билтен Националне службе за запошљавање за новембар 2023. Општине и региони у РС

Према подацима из пописа из 2022. године, Општина Крупањ има највише становника са завршеном средњом школом (50%), затим лица са основном школом (25,5%), непотпуним основним образовањем 13,8%, а 1,9% нема школску спрему. Према последњем попису, високу стручну спрему има свега 5,3% становништва.

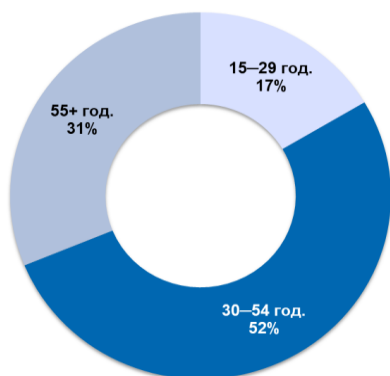
Табела 20. Преглед кретања броја незапослених лица, новопријављених, пријављене потребе за запошљавањем и запослена лица са евиденције, 2023. година

	Незапослена лица	Новопријављени	Пријављене потребе за запошљавањем	Запослени са евиденције
Укупно	1.285	43	5	13
Жене	697	25	-	9

Извор: Месечни статистички билтен, Национална служба за запошљавање, новембар 2023.

У 2023. години учешће лица старости до 29 година у укупној незапослености је 17% , учешће лица између 30 и 54 године износи 54%, док је учешће лица старијих од 52 година 31%.

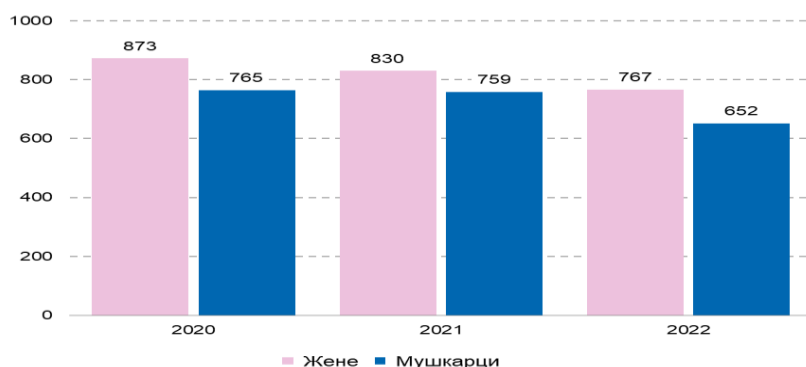
Графикон 9. Учешће незапослених према старосним групама и полу у укупном броју незапослених, 2023. (%)

Извор: Профил општине Крупањ, 2023. година, Републички завод за статистику: <http://devinfo.stat.gov.rs>

Више је незапослених жена него мушкараца, у свим старосним групама, осим у доби преко 55 година где је више незапослених мушкараца у односу на жене.

Графикон 10. Регистровани незапослени према полу, 2020–2022.

Извор: Профил општине Крупањ, 2023. година, Републички завод за статистику: <http://devinfo.stat.gov.rs>

Табела бр.21: број незапослених лица по степену стручне спреме, децембар 2023. год:

Степен стручне спреме	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII	укупно
укупно	399	89	410	323	4	13	17	30	/	/	1285
жене	205	51	195	210	2	4	13	17	/	/	697

Извор: Извештај НСЗ Филијала Лозница

У оквиру приказаних података по степену стручне спреме уочљиве су следеће карактеристике:

- Највећи број лица 58,3 % на евиденцији незапослених су са средњом стручном спремом (III и IV степеном школске спреме);
- Потом 31 % од укупног броја незапослених на територији општине Крупањ су неквалификована радна снага ;
- Високе и више стручне спреме је мање и то по 2,3%

Значи најбројнија групација незапосленог становништва је са средњом стручном спремом и лица без квалификација. Подаци указују на неопходност интензивног спровођења мера формалног и неформалног образовања, као и стратешких мера подршке запошљавању на локалном и националном нивоу. Такође, одређени подстицаји усмерени ка расту привредне активности и броја запослених огледају се пре свега у два правца: подршка међународних донаторских програма који се огледају кроз подстицаје за започињање сопственог посла и

подршку постојећим бизнисима. Подршка локалних институција кроз програме Националне службе за запошљавање и Фонда за развој Републике Србије.

Табела бр.22: број незапослених лица по годинама старости, децембар 2023. год:

године старости	15-19 год.	20-24 год.	25-29 год.	30-34 год.	35-39 год.	40-44 год.	45-49 год.	50-54 год.	55-59 год.	60-64 год.	65 и више	укупно
укупно	44	74	94	98	117	113	169	175	192	209	/	1285
жене	29	47	61	60	63	70	97	94	90	86	/	697

Извор: Извештај НСЗ филијале Лозница

-У 2023.години учешће лица старости до 29 година у укупној незапослености је 16,7% (212 лица) која припадају категорији младих до 30 година, па посебну пажњу обратити на ову популацију која се најчешће одлучи да оде у потрази за послом ;

- учешће лица између 30 и 54 године износи 52,3% (672 лица), висок проценат радно способног становништа ;

-док учешће лица старијих од 55 година 31,2% (401 лица) која се третирају као лица са фактором отежане запошљивости, свакако забрињава и требало би му посветити посебну пажњу.

Табела бр.23: приказ података о незапосленим лицима према дужини трајања незапослености, децембар 2023. год:

Дужина тражења посла	до 3 месеца	3 до 6 месеци	6 до 9 месеци	9 до 12 месеци	1 до 2 године	2 до 3 године	3 до 5 година	5 до 8 година	8 до 10 година	преко 10 год.	укупно
укупно	147	130	85	66	185	99	129	128	72	244	1285
жене	88	64	33	29	91	51	72	70	44	155	697

-Највећи број незапослених лица који траже посао су они који га траже преко 10 година и чине 18,9% незапослених.

-Може се закључити да од укупног броја незапослених дуже од 12 месеци (што се сматра дуготрајном незапосленошћу) у општини Крупањ посао тражи 66,7% лица. Због дугог чекања на посао дешава се и процес застаревања знања код људи, а губи се и мотивисаност за тражењем посла и нада да ће са годинама посао икада пронаћи.

Према подацима о кретању незапослених са евиденције НСЗ испостане у Крупњу је током 2023. године је негде око 134 лица мање и сматра се да су се по разним основама запослили, привремено ангажовали, неки отишли у пензију, брисани са евиденције, одселили и друго, а укупно на евиденцији Филијале Лозница је 1.100 лица евидентирано мање током године.

Табела бр.24: кретање броја незапослених на евиденцији НСЗ- испостава Крупањ 2021-2023

година	2020	2021	2022	2023
број незапослених	1638	1.585	1.419	1.285
умањено на претходну год.		-53	-166	-134

- Укупно смањен број незапослених лица на евиденцији НСЗ за општину Крупањ у периоду 2021-2023. година је за 353 лица.

Незапосленост лица са инвалидитетом и рома

Проблем запошљавања особа са инвалидитеом Влада Републике Србије, поред финансијских подстицаја покушава да реши и законским прописима којима би обавезала послодавце да интензивније запошљавају наведена лица. У том смислу је и усвојен Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом (Службени гласник РС, бр. 36/09 и 32/2013). Удео особа са инвалидитетом у укупном броју незапослених у општини Крупањ је **19** лица према евиденцији Националне службе за запошљавање, Филијала Лозница-испостава Крупањ, од којих је 3 женског пола. Од тога 9 лица је са I и II степеном, 7 са III и 6 са IV степеном школске спреме.

Рома на евиденцији НСЗ има **28**, од којих је 14 жена. Структура је таква да је највише са I степеном стручне спреме и то 25 лица и по једно лице II, III и IV степеном стручне спреме.

У Стратегији развоја социјалне заштите општине Крупањ у оквиру дефинисаних приоритета препоруке су да се ради на запошљавању и самозапошљавању инвалидних категорија циљних група, а као један посебан приоритет дефинисан је активирање радно способних лица корисника МОП-а.

5.4 КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ ЛИЦА

У складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, **теже запошљива лица** су незапослена лица која због здравственог стања, недовољног или неодговарајућег образовања, социодемографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или због других објективних околности теже налазе посао. Посебно су угрожена лица која се истовремено суочавају са више фактора рањивости/отежане запошљивости. Одређеним програмима и мерама активне политике запошљавања подстиче се равноправнији положај ових лица на тржишту рада.

У периоду 2024-2026.године у оквиру појединих мера активне политике запошљавања дефинисане су категорије теже запошљивих лица која се укључују у меру, а у мерама у оквиру којих нису дефинисане категорије, приоритет за укључивање имају незапослена лица из следећих категорија:

- лица без основног образовања и завршене средње школе;
- млади до 30 година старости ;
- жене, а посебно жене из мање развијених и девастираних подручја;
- особе са инвалидитетом;
- Роми и Ромкиње;
- корисници новчане социјалне помоћи и других услуга социјалне заштите;
- лица старости 50 и више година;
- дугорочно незапослена лица која посао траже дуже од 12 месеци, а посебно незапослена лица која посао траже дуже од 18 месеци;
- самохрани родитељи;
- супружници из породице у којој су оба супружника незапослена.

Посебан приоритет за укључивање у мере активне политике запошљавања имају лица која се суочавају са више фактора отежане запошљивости, односно, која припадају у две или више претходно наведених категорија теже запошљивих лица.

У локалном планском документу у области запошљавања могу се утврдити и друге категорије теже запошљивих лица према утврђеном стању на локалном тржишту рада.

Сходно уведеној пракси родног буџетирања, у мере активне политике запошљавања подједнако ће се укључивати незапослени мушкарци и жене, ради подстицања једнаких могућности за њихово запошљавање.

Жртве породичног насиља, жртве трговине људима, млади у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама, родитељи деце са сметњама у развоју; бивши извршиоци кривичних дела и др.

5.5 ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА У ОПШТИНИ КРУПАЊ

Основни циљ ЛАПЗ-а је повећање запослености односно успостављање стабилног и одрживог тренда раста запослености. Кључни елементи политике запошљавања усмерени ка повећању запослености су: подршка предузетништву и унапређење финансијских подстицаја да би се рад више исплатио, подршка инвестицијама. Таква политика треба да доведе до стабилног раста запослености, повећања продуктивности, спречавања искључености са тржишта рада, отварање нових радних места, подстицање социјалне инклузије на тржишту рада. Одређеним програмима и мерама активне политике запошљавања подстиче се равноправнији положај теже запошљивих категорија лица на тржишту рада.

У том смислу циљеви и задаци политике запошљавања Општине Крупањ за 2024-2026. годину су:

-Унапређење квалитета радне снаге кроз омогућавање послодавцима да ангажују младе без радног искуства и оспособе их за рад у струци. Стицање радног искуства и укључивање незапослених у сферу радних обавеза и тиме смањење незапослености младих.

-Повећање запослености стимулисањем послодаваца из приватног сектора да запосле лица из теже запошљивих категорија

- Запошљавање почетника у пословању кроз самостално покретање сопственог бизниса и стимулисање у отварању радњи/предузећа у обављању одређених делатности на дужи рок.

-Запошљавање, очување и унапређење радних способности теже запошљивих незапослених лица- особа са инвалидитетом и остваривање одређеног друштвеног интереса

6. АНАЛИЗА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА ПРЕТХОДНО СПРОВЕДЕНИХ МЕРА ПО ЛАПЗ КРУПАЊ 2021-2023

Укупна одобрена средства за програме **у 2021.години** по Локалном плану запошљавања су била у укупном износу од **20.000.000,00 динара**, од чега Национална служба учествује у финансирању мера активне политике запошљавања у износу од **15.000.000,00 динара** (75% средстава), а Општина учествује у износу од **5.000.000,00 динара** (25% средстава). Од укупних средстава по мерама је одобрено и реализовано:

- Програм јавних радова у укупном износу од **2.671.857,36 динара**, реализован са укупно **18 ангажованих лица у 4 јавна рада** на четири месеца, од којих су кроз два јавна рада за особе са инвалидитетом ангажована 6 лица ОСИ ;
- Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоотвореним радним местима (новозапошљавање) опредељено у износу од **4.750.000,00 динара** (одобрено **19 нових запошљавања**).
- Субвенције за samozapošljavanje, опредељено 12.500.000,00 динара, укупно одобрено за 45 лица, од којих је **42 склопило уговоре** за **10.540.000,00 динара**. Три лица су одустала.
- Програм стручне праксе реализован у износу од **1.101.600,00 динара**, а реализована **стручна пракса за укупно 7 лица**, од којих сва у приватном сектору и то 6 лица са ССС и 1 лице са ВСС у јавном сектору.

У општини у **2021.години** су реализовани и програми које самостално финансира и спроводи Национална служба за запошљавање, као што су:

-самозапошљавање за 10 лица по 250.000,00 динара (2.500.000,00 динара) ;

-новозапошљавање за 28 лица по 250.00,00 динара (7.050.000,00 динара) ;

-као и јавни радови за ангажовање 8 лица из категорије теже запошљивих и особа са инвалидитетом укупне вредности 1.187.492,16 динара

РЕАЛИЗАЦИЈА ПО ПРОГРАМИМА НСЗ И ПО ЛАПЗ (Општина и НСЗ) у 2021.години :

Мера	Редован јавни позив НСЗ	Средства	Лапз Крупањ	Средства ЛАПЗ	Укупно лица	Укупна средства
Самозапошљавање	10	2.500.000	42	10.540.000	52	13.040.000
Субвенција послодавцу за новозапошљавање	28	7.050.000	19	4.750.000	47	11.800.000
Јавни радови	8	1.187.492,16	18	2.671.857,36	26	3.859.349,52
Стручна пракса	0	0	7	1.101.600,00	7	1.101.600
Укупно	46	10.737.942,16	86	19.063.457,36	132	29.800.942,52

- **86 лица ангажовано по различитим програмима из Локалног плана запошљавања (Општина и НСЗ) за 19.063.457,36 дин.**
- **46 лица по директним програмима НСЗ**
- **укупно 132 лица, са уложених 29.800.949,52 динара**

Укупна одобрена средства за програме у 2022.години по ЛАПЗ су била у укупном износу од **20.000.000,00 динара**, од чега Национална служба учествује у финансирању мера активне политике запошљавања у износу од **15.000.000,00 динара** (75% средстава), а Општина учествује у износу од **5.000.000,00 динара** (25% средстава). Од укупних средстава по мерама је одобрено и реализовано:

- Програм јавних радова у укупном износу од **2.368.000,00 динара**, реализован са укупно **16 ангажованих лица у 2 јавна рада** на четири месеца ;
- Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоствореним радним местима (новозапошљавање) реализовано у износу од **6.500.000,00 динара** (одобрено **26 нових запошљавања**).
- Субвенције за самозапошљавање, одређено 10.200.000,00 динара, укупно одобрено за 34 лица, од који су **склопили уговоре** . Три лица су одустала.
- Програм стручне праксе одобрено у износу од **1.248.000,00 динара**, а реализована **стручна пракса за укупно 2 лица** , од којих сва у приватном сектору и то 1 лице са ССС и 1 лице са ВСС. Утрошено 489.300,00, остало преусмерено на самозапошљавање.

У општини у **2022.години** су реализовани и програми које самостално финансира и спроводи Национална служба за запошљавање, као што су:

- самозапошљавање за 8 лица (1 лице ОСИ) по 300.000,00 динара (2.430.000,00 динара) ;
- новозапошљавање за 29 лица по 250.00,00 динара (7.250.000,00 динара) ;
- јавни радови за ангажовање 11 лица из категорије теже запошљивих и особа са инвалидитетом укупне вредности 1.622.838,00 динара
- стручна пракса за 4 лица у износу 775.500,00 динара.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПО ПРОГРАМИМА НСЗ И ПО ЛАПЗ (Општина и НСЗ) у 2022.години :

Мера	Редован јавни позив НСЗ	Средства	Лапз Крупањ	Средства ЛАПЗ	Укупно лица	Укупна средства
Самозапошљавање	8	2.430.000	34	10.200.000	42	12.630.000,00
Субвенција послодавцу за новозапошљавање	29	7.250.000	26	6.500.000	55	13.750.000,00
Јавни радови	11	1.622.838	16	2.368.00	27	3.990.838

Стручна пракса	4	775.500	2	489.300	6	1.264.800,00
Укупно	52	12.078.338	78	19.557.300	130	31.635.638

- **78 лица ангажовано по различитим програмима из Локалног плана запошљавања (Општина и НСЗ) ,**
- **52 лица по директним програмима НСЗ ,**
- **укупно 130 лица, са уложених 31.785.638,68 динара**

Мере и програми Локалног акционог плана запошљавања за **2023.** годину се још увек реализују. Укупна одобрена средства за програме **у 2023.години** по ЛАПЗ су била у укупном износу од **20.000.000,00 динара**, од чега је Национална служба учествовала у финансирању мера активне политике запошљавања у износу од **15.000.000,00 динара** (75% средстава), а Општина у износу од **5.000.000,00 динара** (25% средстава). Од укупних средстава по мерама је одобрено и реализовано:

- Програм јавних радова у укупном износу од **2.279.709,00 динара**, реализован са укупно **15 ангажованих лица у 2 јавна рада** на четири месеца ;
- Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоотвореним радним местима (новозапошљавање) реализовано у износу од **3.750.500.000,00 динара** (одобрено **15 нових запошљавања**).
- Субвенције за самозапошљавање, одобрено **13.200.000,00 динара**, за 49 лица.
- Програм стручне праксе одобрено у износу од **576.000,00 динара**, а реализована **стручна пракса за укупно 4 лица** , од којих сва у приватном сектору и то са ССС.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПО ПРОГРАМИМА НСЗ И ПО ЛАПЗ (Општина Крупањ и НСЗ) у 2023.години :

Мера	Редован јавни позив НСЗ	Средства	Лапз Крупањ	Средства ЛАПЗ	Укупно лица	Укупна средства
Самозапошљавање	5	1.500.000	44	13.200.000	49	14.700.000
Субвенција послодавцу за новозапошљавање	26	6.500.000	15	3.750.000	41	10.250.000
Јавни радови	5	759.703	15	2.279.709	20	3.039.412
Стручна пракса	2	468.000	4	576.000	6	1.044.000
Укупно	38	9.227.703	77	19.805.709	116	29.033.412

- **77 лица ангажовано по различитим програмима из Локалног плана запошљавања (Општина и НСЗ) за 19.805.709,00 дин. ,**
- **38 лица по директним програмима НСЗ ,**
- **укупно 116 лица, са уложених 29.033.612,00 динара**

УКУПНО РЕАЛИЗОВАНО ЗА ПРОГРАМЕ ЗАПОШЉАВАЊА ЗА ПЕРИОД 2021-2023 И ЕФЕКТИ

Реализација по свим програмима и мерама из Локалног акционог плана запошљавања у претходне три године је била успешна и укупно је реализовано око 58,5 милиона динара , а по свим програмима преко НСЗ укупно преко 90 милиона динара и ангажовано 377 лица .

У протекле три године по спроведеним ЛАПЗ-а реализовано је **58.426.466,36 динара**, од којих је учешће општине било 15 милиона динара, а Национална служба за запошљавање је суфинансирала око 43 милиона динара и још је кроз самосталне програме НСЗ финансирала 32.044.183,16 динара. Кроз све мере укупно је укључено 377 лица за преко 90 милиона динара.

Реализација мера и програма НСЗ и по ЛАПЗ 2021-2023.година:

Година	Редован јавни позив НСЗ	Лапз Крупањ	Укупно лица	Средства директно НСЗ	Средства ЛАПЗ -заједно	Укупна средства
2021.	46	86	132	10.737.942,16	19.063.457,36	29.801.399,52
2022	52	78	130	12.078.338,00	19.557.300,00	31.635.638,00
2023	38	77	115	9.227.903,00	19.805.709,00	29.033.612,00
Укупно	136	241	377	32.044.183,16	58.426.466,36	90.470.649,52

Праћење ефеката:

За субвенцију за смозапошљавање ефекти су мерени путем претраге базе Агенције за привредне регистре и активних радњи/предузећа која су након отварања уз подршку добијене субвенције остала активна почетком 2024.године и то је по годинама:

- у 2022.години од 35 одобрених субвенција, тј отворених радњи/предузећа, остало је активно 19.
- у 2021.години од 42 одобрених субвенција тј отворених радњи/предузећа, остало је активно 22.
- у 2020.години од 15 одобрених субвенција остало је активно почетком 2024. године њих 8.
- у 2019.години од 25 одобрених субвенција остало је активно њих 16.
- у 2018.години од 11 отворених радњи/предузећа активно је чак 7 почетком 2024.године.

За субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоотвореним радним местима (новозапошљавање), према подацима од НСЗ Лозница :

- у 2022.години преко ове мере запослено је 26 лица, од којих до данашњег дана у радном односу има 9 лица
- у 2021.години преко ове мере запослено је 18 лица, од којих до данашњег дана у радном односу има 6 лица

По програму стручна пракса

- у 2022. години од 2 укључена лица, запослено је 1
- у 2021. години укључено 7 лица, а запослено 5.

Што се тиче мере јавних радова у претходне три године је ангажовано 53 лица на по 4 месеца, а од којих је само једно лице до 2024. године остало у радном односу. Ова мера је била најмање ефикасна.

-из 2023.године мере се још реализују, а ефекти мера се прате 180 дан по изласку лица из мере.

У праћењу ефеката значајна је улога НСЗ која извештава о стању и потребама на тржишту рада, прати ток мере након истека уговора.

По Споразуму који општина и НСЗ потписују једна од улога НСЗ је у закључивању уговора, праћење реализације мера и извештавању ЛС о степену реализације.

Поред Националне службе за запошљавање – Испоставе Крупањ и Филијале Лозница које су носилац политике запошљавања на територији општине, Решењем председника општине број 00373719 2024 05476 002 000 000 001 од 07.02.2024. године формиран је **Локални савет за запошљавање општине Крупањ** као саветодавно тело које оснивачу даје мишљења и препоруке у вези питања од интереса за унапређење запошљавања и то: плановима запошљавања, програмима и мерама активне политике запошљавања, прописима из области запошљавања и другим питањима из области запошљавања. Формирањем локалног савета за запошљавање Општина је препознала могућност да утиче на политику запошљавања на својој територији и да установљава мере за смањење незапослености и повећања запослености.

7.SWOT анализа у области запошљавања – процена ризика и потенцијала тржишта рада

S - Снаге	W - Слабости
-Постојање Плана развоја општине Крупањ -Добра сарадња НСЗ и локалне самоуправе -Континуитет у издвајању средстава и одобравању додатних средстава за финансирање АПЗ -Унапређење пословног амбијента општине -Постојање канцеларије за ЛЕР, Регионалне агенције, локалног савета запошљавања	-Недовољно развијена привреда -Демографско старење и смањење становништва -Недовољна развијеност саобраћајне инфраструктуре (локално и шире); -Недостатак инвестиција -Зависност од социјалних давања -Непостојање активног удружења предузетника и организоване сарадње са привредом
O - Шансе	T - Претње
-Утицај државе кроз мере активне политике запошљавања -Поједностављење процедуре за покретање бизниса -Унапређење инфраструктуре -Привлачење инвеститора -Отварање нових предузећа -Развој туризма, пољопривреде	-Одлив кадрова -Нестабилни услови за пословање -Честе измене законске регулативе и законска (не)прилагођеност условима на терену -Повећање пореских обавеза и намета послодавцима -Затварање предузећа -Појава нових пандемија ширих размера

Као највеће снаге које постоје у области запошљавања у општини Крупањ истичу се добар институционални оквир, постојање битних планских докумената, добре сарадње са НСЗ, обезбеђивање и изнајмавање додатних средстава кроз редовно подношење захтева НСЗ.

Када су слабости у питању највећи проблем су неразвијеност привреде, односно мали број радних места, демографско старење и смањење становништва, недовољно развијена инфраструктура, недовољна улагања, зависност од социјалних давања.

Шансе које би се могле искористити у будућности се највише односе на подршку републике, олакшања и унапређења процедура за привређивање, инвестирање, развој других сектора, док се као опасности истичу одлив кадрова али и нестабилност услова пословања.

8. Циљеви и планиране мере за постизање циљева за реализацију Програма запошљавања општине Крупањ 2024-2026.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ програма: **Унапређен привредни амбијент који омогућава боље услове за повећање запослености.**

Посебан циљ 1: **Унапређен положај незапослених лица на локалном тржишту рада**

Мера 1.1. : Укључивање незапослених лица у мере Активне политике запошљавања

Мера 1.2. : Укључивање незапослених лица у услуге подршке запошљавању које спроводе други пружаоци –Регионална развојна агенција доо Лозница

Веза између дефинисаних циљева са циљевима и потциљевима циљева одрживог развоја у оквиру Агенде 2030, као и са преговарачким поглављима са ЕУ.

ЦИЉ 8.5.

До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности

ПОТЦИЉ 8.б

До 2020. развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и применити „Глобални пакт за запошљавање“ Међународне организације рада

9. ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ ПОЈЕДИНАЧНИХ МЕРА ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА ЗА ПЕРИОД 2024-2026. ГОДИНЕ ЗА ОПШТИНУ КРУПАЊ

Мера 1.1. : Укључивање незапослених лица у мере Активне политике запошљавања

У складу са програмом Акционог плана за запошљавање Републике Србије за период од 2024. до 2026. године којим су предвиђене мере и програми активне политике запошљавања које ће бити субвенционисани кроз суфинансирање из буџета Републике Србије и буџета Општине Крупањ, биће реализовани следећи програми:

- програм стручна пракса.
- субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих.
- субвенције за samozapošljavanje ;
- програм јавних радова на којима се ангажују особе са инвалидитетом;

9.1. ПРОГРАМ СТРУЧНА ПРАКСА

Стручна пракса - подразумева стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у струци, за које је стечено одговарајуће образовање, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита, када је то законом, односно правилником предвиђено за рад на одређеним пословима.

Програм је намењен незапосленим лицима без радног искуства у струци, са најмање средњим образовањем.

Реализује се без саснивања радног односа.

Трајање програма утврђено је законом, односно правилником, а финансира се најдуже 12 месеци (до 6 месеци са ССС, до 9 са ВШС и до 12 са ВСС).

Финансирање мере траје најдуже 12 месеци, а током трајања стручне праксе Национална служба за запошљавање исплаћује:

1. на име новчане помоћи и трошкова превоза, укљученим лицима месечни износ од:

-30.000,00 динара за лица са средњим образовањем;

-35.000,00 динара за лица са високим образовањем

2. трошкове доприноса за случај повреде на раду и професионалне болести у складу са законом.

Стручна пракса се реализује код послодавца који припада приватном сектору, док се највише до 40% укупно планираних учесника може ангажовати у јавном сектору, по следећим приоритетима:

- 1) на пословима здравствених радника;
- 2) на пословима социјалне заштите;
- 3) на пословима образовања и васпитања;
- 4) на пословима правосуђа.

Изузетно, за ЈЛС које припадају четвртој групи развијености и девастираним подручјима као и на територији АП Косово и Метохија, стручна пракса се реализује код послодавца који припада приватном или јавном сектору, при чему приватни сектор има приоритет.

Очекивање од програма: Да се лица оспособе за самосталан рад у струци обављањем приправничког стажа и да се створе услови за запошљавање незапослених лица и задржавања у радном односу након тога. Након спроведене стручне праксе, обучени су кадрови за рад у струци свих профила за којима постоји потреба и расположивост на тржишту рада

Индикатори реализације програма : Број укључених лица – приправника. Доказана оспособљеност кроз самосталан рад у струци, положен стручни испит или приправнички испит, као и ефекат запошљавање по истеку приправничког стажа.

Извори података: Извештаји НЗС, послодаваца.

9.2 СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА ИЗ КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ

Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих подразумева финансијски подстицај, у једнократном износу, послодавцима из приватног сектора за запошљавање незапослена лица из категорије теже запошљивих.

Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих - може се доделити за запошљавање незапослених лица из једне или више категорија теже запошљивих, а које су утврђене у складу са стањем и потребама локалног тржишта и наведене у локалном планском документу.

Програм се реализује у складу са расписаним јавним позивом и подразумева једнократну исплату субвенције. Висина субвенције је одређена степеном развијености јединица локалне самоуправе према месту запошљавања лица, а у складу са посебним прописом Владе РС и износи :

- 1) **280.000,00 динара** по лицу за четврту групу (степен развијености испод 60% републичког просека) и за девастирана подручја (степен развијености испод 50% републичког просека),
- 2) 255.000,00 динара по лицу за трећу групу (у распону од 60% до 80% републичког просека)
- 3) 230.000,00 динара по лицу за другу групу (у распону од 80% до 100% републичког просека) и прву групу јединица локалних самоуправа .

Наведени износи субвенције за запошљавање за особе са инвалидитетом и лица која су на евиденцији незапослених дуже од 24 месеца, увећавају се за 20% тако да износе::

- **336.000,00 динара** по лицу у четвртој групи јединица локалних самоуправа и девастираним подручјима,
- 306.000,00 динара по лицу у трећој групи јединица локалних самоуправа и
- 276.000,00 динара по лицу у првој и другој групи јединица локалних самоуправа.

Реализација програма прати се 12 месеци.

Послодавац је у обавези да лице за које је остварио право на субвенцију задржи у радном односу најмање 12 месеци од дана заснивања радног односа.

Очекивани резултат мере је запошљавање што већег броја категорија теже запошљивих лица код приватних послодаваца. Мера ће се пратити индикатором бројем лица која су укључена у наведени програм и ефекат је да наставе са радом код послодаваца и након истека прве године радног ангажовања.

9.3 СУБВЕНЦИЈА ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ

Подршка samozapošljavanju obuhvata stručnu pomoћ и средства у виду субвенције за samozapošljavanje.

Субвенција за samozapošljavanje намењена је незапосленима који се воде на евиденцији Националне службе за запошљавање и имају завршену обуку за предузетништво.

Стручна помоћ коју може да оствари незапослени који се samozapošljava састоји се од информативних и саветодавних услуга, обуке за развој предузетништва, као и подршке у првој години пословања која се реализује кроз менторинг програм и специјалистичке обуке у Националној служби за запошљавање, регионалним развојним агенцијама и др.

Субвенција за samozapošljavanje одобравају се незапосленом лицу у једнократном износу од **300.000,00 динара** по кориснику, односно **330.000,00 динара** у случају samozapošljavanja особе са инвалидитетом, ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос, у делатностима дефинисаним у складу са потребама локалног економског развоја у локалном планском документу у области запошљавања.

Одобравање субвенције за samozapošljavanje одређује се на основу оцене бизнис плана и припадности категорији теже запошљивих лица.

Предност за укључивање у меру имају жене, посебно жене из мање развијених и девастираних подручја.

У 2025. и 2026. години средства за samozapošljavanje износиће 380.000 динара односно 420.000 динара за особе са инвалидитетом.

Реализација програма прати се 12 месеци.

Очекивани резултат мере је да што већи број незапослених лица кроз покретање сопственог бизниса самостално почне да обавља одређену делатности и тиме се запосли на дужи рок. Мера ће се пратити *индикатором* бројем лица која су укључена у меру, тј бројем новостворених радњи и предузећа, а ефекти ће се мерити и бројем предузетничких радњи и предузећа која су опстала и наставила са радом после истека прве године постојања.

9.4 ЈАВНИ РАДОВИ НА КОЈИМА СЕ АНГАЖУЈУ ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Јавни радови на којима се ангажују особе са инвалидитетом се могу организовати у свим јединицама локалне самоуправе, независно од степена развијености, у области социјалне заштите и хуманитарног рада, одржавања и обнављања јавне инфраструктуре, одржавања и заштите животне средине и природе и културе.

Јавни радови у које се укључују особе са инвалидитетом, могу бити одобрени за радно ангажовање најмање три незапослене особе са инвалидитетом.

Послодавац који спроводи јавне радове закључује са незапосленим уговор о радном ангажовању у складу са прописима о раду и јавним конкурсом. Средства намењена за организовање јавних радова користе се за:

1) **исплату накнаде за обављен посао лицима** ангажованим на јавним радовима (по основу уговора о привременим и повременим пословима у висини до **30.000,00 динара** на месечном нивоу за пун фонд радних часова, односно сразмерно времену радног ангажовања на месечном нивоу, која се увећава за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање и која обухвата и трошкове доласка и одласка са рада);

2) **накнаду трошкова спровођења јавних радова послодавцу** (највише до 2.000,00 динара по лицу, једнократно, у зависности од трајања јавног рада);

3) **накнаду трошкова обуке** (у једнократном износу од 1.000,00 динара по ангажованом лицу које је завршило обуку), која се у зависности од врсте и сложености послова може организовати по интерном програму послодавца извођача јавног рада или програму образовне установе. По завршетку обуке лицу се издаје интерна потврда о стеченим компетенцијама или јавно призната исправа уколико је обуку реализовао ЈПОА.

Приоритет за укључивање у меру имају лица из наведене категорије која се први пут ангажују на јавним радовима.

Право учествовања у поступку организовања јавних радова имају органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе, јавне установе и јавна предузећа, привредна друштва, предузетници, задруге и удружења.

Програм Јавних радова реализоваће се у складу са условима прописаним Јавним конкурсом од стране НСЗ-а и општине Крупањ. Програм јавних радова може трајати **најдуже 4 месеца**. Динамика реализације појединачних јавних радова зависи од конкретних активности утврђених плановима извођења радова и реалних могућности њиховог спровођења.

Очекивани резултат програма је да се упосле незапослене особе са инвалидитетом и да се успешно реализују одобрени пројекти јавних радова. Мера ће се пратити индикатором броја лица која су укључена у програм, а ефекти ће се мерити и бројем лица која су након завршетка мере добила запослење.

Мера 1.2. : Укључивање незапослених лица у услуге подршке запошљавању које спроводе други пружаоци – Регионална развојна агенција Подриња Погдгорине и Рађевине ДОО Лозница

Акредитован Регионална развојна агенција Подриња Погдгорине и Рађевине ДОО Лозница (у даљем тексту Агенција) је део институционалне инфраструктуре регионалног развоја Републике Србије за подручје регије Подриња, Подгорине и Рађевине. Основана од стране општина (Крупањ, Љубовија, Мали Зворник, Богатић, Осечина и град Лозница) и удружења предузетника, главне активности Агенције усмерене су на изградњу регионалних капацитета и пружање помоћи привреди и локалним самоуправама. Велики део активности Агенције усмерен је према ММСП које обухватају: пружање информација ММСП о економској политици, о активностима и програмима међународне помоћи; пружа савете у вези са прављењем пословних планова и позиционирањем на домаћем и страном тржишту; пружа информације о правној регулативи и стандардима; организује обуке и саветовања од интереса ММСП а све у циљу стварања услова за бржи економски и социјални развој регије.

Опис услуга које Агенција пружа сектору ММСП:

1. Обуке

Обуке које АРРА пружа МСПП обухватају модуле који се деле на обавезне и опционе.

А) Обавезни модули:

- 1) Обука за почетнике у пословању (у трајању од два дана);
- 2) Обука за социјално предузетништво намењена свим потенцијалним и постојећим субјектима социјалног предузетништва (у трајању од једног дана).

Б) Опциони модули једнодневних обука:

- 1) Припрема пословног плана и пословање са банкама и инвестициона спремност;
- 2) Финансијско управљање;
- 3) Извоз – за оне који први пут извозе;
- 4) Маркетинг и продаја;
- 5) Електронско пословање и информационе технологије у пословању;
- 6) Преглед стандарда квалитета и заштите животне средине од значаја за пословање;
- 7) Иновације;
- 8) Припрема за Јединствено европско тржиште;
- 9) Учешће МСП у јавним набавкама;
- 10) Обука за жене предузетнице.

2. Промоције

АРРА организује и учествује у промотивним активностима које се односе на промоцију предузетништва и различитих програма подршке МСПП.

Промотивна активност подразумева организовање догађаја у складу са Упутством и то: радионица, инфо дана за ученике основних и средњих школа и студенте или другог јавног скупа на коме се промовишу теме из области предузетништва.

3. Информације

Под пружањем информација у смислу овог програма сматра се пружање информација везаних за: започињање пословања, даљи развој пословања, расположиве програме подршке, домаће и стране изворе финансирања, правне прописе и обавезе од значаја за пословање, као и друге информације од значаја за развој МСПП.

Информације се пружају лично, путем телефона, мејла и друштвених мрежа, као и изјава за штампу и гостовања у ТВ емисијама, издавања инфо листа, лифлета, брошура и друго

4. Саветодавне услуге

Саветодавне услуге које АРРА пружају у оквиру овог програма су:

- 1) провера документације и on line подношење пријаве и пратећих докумената на сајт Фонда, који се односе на програме за почетнике, младе и жене, а које реализују Министарство и Фонд;
- 2) помоћ у изради пословног плана, припреми и провери документације и on line подношењу пријаве за програме који се односе на почетнике, младе и жене које реализују Министарство и Фонд;
- 3) помоћ у изради пословног плана за субвенције за samozapošljavanje код Националне службе за запошљавање;
- 4) помоћ у припреми документације и изради пословног плана приликом пријаве за програм који се односи на развојне пројекте који реализују Министарство и Фонд у трајању од највише дванаест сати;
- 5) помоћ у изради пословног плана приликом пријаве за остале кредите код Фонда;
- 6) подршка у припреми документације и пријаве за програме подршке предузетништву које спроводе Министарство и РАС;
- 7) саветодавне услуге код започињања пословања :подршка при регистрацији и оснивању привредног субјекта или задруге, помоћ у вези са планирањем пословања – развој пословне идеје или техничка помоћ у припреми документације и пријаве за доступне националне изворе финансирања из јавног, приватног и цивилног сектора;
- 8) саветодавне услуге за развој пословања: техничка помоћ у припреми документације и пријаве за доступне изворе финансирања из јавног, приватног и цивилног сектора, донаторске подршке, подршка у пословном повезивању и умрежавању.

5. Менторинг

Процес менторинга представља стручну помоћ коју у дужем временском периоду стручно лице – ментор пружа привредном субјекту и физичком лицу.

У зависности од потребе привредног субјекта, за време спровођења Програма, ментор може да алоцира од 25 до 50 сати на један привредни субјект или физичко лице.

Корисници менторинга могу бити МСПП који послују до три године или се налазе у критичном тренутку за њихов даљи развој или за опстанак на тржишту. Такође корисници менторинг услуге могу бити и потенцијални предузетници, ако условима јавног позива за пружање менторинг услуге није другачије дефинисано.

6. Теренска контрола

Теренска контрола се спроводи у оквиру програма које Министарство спроводи у сарадњи са РАС и Фондом и то:

- Програма подршке малим и средњим предузећима за набавку опреме
- Програма подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању
- Програма подстицања предузетништва кроз развојне пројекте
- Програма подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за жене предузетнице и младе

10. АКЦИОНИ ПЛАН

Документ ЈЛС	Програм запошљавања општине Крупањ за 2024-2026 год.
Акциони план	Акциони план за спровођење Програма запошљавања општине Крупањ за 2024-2026 год.
Координација и извештавање	Општинска управа општине Крупањ - одсек за привреду и ЛЕР
Кровни документ ЈЛС	-План развоја општине Крупањ 2023-2030 -Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021-2026. -Акциони план за период 2024-2026 за спровођење Стратегије запошљавања у РС

Општи циљ: Унапређен привредни амбијент који омогућава боље услове за повећање запослености						
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Општинска управа општине Крупањ - одсек за привреду и ЛЕР						
Показатељ на нивоу општег циља (показатељ ефекта)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна вредност 2023.год.	Циљана вредност у 2026.години	Последња година важења АП
Број запослених, као % становништва старости 15 и више година	%	Аналитички сервис ЈС, РС	24,2	25,2	26	27
Регистровани незапослени на 1000 становника	број	Аналитички сервис ЈС, РС	99	90	85	80

Посебан циљ: Унапређен положај незапослених лица на локалном тржишту рада						
Институција одговорна за праћење и контролу реализације: Општинска управа општине Крупањ - одсек за привреду и ЛЕР						
Показатељ на нивоу посебног циља (показатељ ефекта)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (базна година)	Циљана вредност (прва година)	Циљана вредност (друга година)	Циљана вредност (трећа година)
Број незапослених лица укључених у мере АПЗ	број	Извештаји ЈЛС и НСЗ	77	70	72	73
Број запослених лица која су након истека коришћених мере АПЗ остала да раде	број	Извештаји НСЗ и ЈЛС	30	30	32	33
Број лица која су користили услуге Регионалне агенције-обуке, промотивне активности, информације, саветодавне услуге и услуге менторинга у оквиру Сета стандардизованих услуга за ММСП и менторинг услугае кроз јавне позиве Министарства привреде	број	Месечни и годишњи извештаји Агенције о реализованим активностима у оквиру сета стандардизованих услуга	130	135	140	145

Мера 1.1: Укључивање незапослених лица у мере Активне политике запошљавања							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере : Општинска управа општине Крупањ - одсек за привреду и ЛЕР, Национална служба за запошљавање							
Период спровођења: 2024-2026		Тип мере: подстицајна					
Показатељ на нивоу посебног циља (показатељ ефекта)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	базна година 2023.	Циљана вредност (прва година)	Циљана вредност (друга година)	Циљана вредност (трећа година)
Број укључених лица у програм стручна пракса	број	Уговори, одлуке	2	4	6	6	7
Број лица која су остала у радном односу код послодавца по обављеној стручној пракси	број	Извештаји НСЗ и информације	1	још недоступно	2	3	4
Број новозапошљених лица код постојећих послодаваца	број	Уговори, одлуке	26	15	18	18	18
Број лица која су након истека мере новозапошљавања у радном односу	број	Извештаји НСЗ и информације	9	још недоступно	7	8	9
Број субвенионисаних самозапошљавања	број	Уговори, одлуке	34	44	40	40	40
Број активних радњи/предузећа након истека мере самозапошљавања	број	АПР база података	19	још недоступно	20	22	24
Број укључених лица ОСИ у јавне радове	Број	Уговори, одлуке	0	0	6	6	6
Број запослених лица ОСИ након истека мере јавних радова	број	Уговори о раду	1	0	1	1	1

Извор финансирања мере	Вежа са програмским буџетом	Укупна процењена фин.средства у динарима		
		У 2024.години	У 2025.години	У 2026.години
Буџет општине	да	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Буџет Републике	да	15.000.000	15.000.000	15.000.000

Назив активности	Орган који спроводи активности	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетака активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена фин.средства у дин.		
						У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
Спровођење мере стручна пракса	Општинска управа- Одсек за привреду и ЛЕР	Национална служба за запошљавање	2024-2026	Буџет општине и буџет РС	да	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Спровођење мере новозапошљавање	Општинска управа- Одсек за привреду и ЛЕР	Национална служба за запошљавање	2024-2026	Буџет општине и буџет РС	да	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Спровођење мере самозапошљавање	Општинска управа- Одсек за привреду и ЛЕР	Национална служба за запошљавање	2024-2026	Буџет општине и буџет РС	да	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Спровођење јавних радова	Општинска управа- Одсек за привреду и ЛЕР	Национална служба за запошљавање	2024-2026	Буџет општине и буџет РС	да	1.500.000	1.500.000	1.500.000

Мера 1.2: Укључивање незапослених лица у услуге подршке запошљавању које спроводи Регионална развојна агенција							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере : Регионална развојна агенција Лозница, Општинска управа општине Крупањ - одсек за привреду и ЛЕР							
Период спровођења: 2024-2026			Тип мере: мере подршке и едукативне				
Показатељ на нивоу посебног циља (показатељ ефекта)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	базна година 2023.	Циљана вредност (прва година)	Циљана вредност (друга година)	Циљана вредност (трећа година)
Број пружених информација о јавним позивима НСЗ	Број пружених информација	Месечни и годишњи извештаји Агенције о реализованим активностима у оквиру сета стандардизованих услуга	20	50	55	60	65
Саветодавне услуге за попуњавање бизнис плана за самозапошљавање и за запошљавање нових радника	Број услуга	Месечни и годишњи извештаји Агенције о реализованим активностима у оквиру сета стандардизованих услуга	10	31	34	37	39

Обуке за почетнике у пословању	Број полазника	Месечни и годишњи извештаји Агенције о реализованим активностима у оквиру сета стандардизованих услуга	2	3	4	5	6
Менторинг услуга за физичка лица као подршка покретању сопственог бизниса	Број клијената	Месечни и годишњи извештаји Агенције о реализованим активностима у оквиру сета стандардизованих услуга	3	7	8	9	10

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена фин.средства у динарима		
		У 2024.години	У 2025.години	У 2026.години
Министарство привреде РС	Закон о Буџету Републике Србије	2.739.000	3.100.000	3.400.000

Назив активност и /појединачне мере	Орган који спроводи активност и	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетака активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена фин.средства у дин.		
						У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
Обуке различити модули за потенцијалне ММСП и постојеће ММСП	Регионална развојна агенција ППР доо	Развојна агенција Србије и Министарство привреде (Укључујући и Јавни позив менторинг у оквиру пакета услуга за младе и жене и Јавни позив менторинг за 4 сектора)	децембар 2024.,2025.,2026.	Министарство привреде	Закон о Буџету Републике Србије	185.000	230.000	275.000
Промоција предузетништва и различитих програма	Регионална развојна агенција ППР доо	Развојна агенција Србије и Министарство	децембар 2024.,2025.,2026.	Министарство привреде	Закон о Буџету Репуб	51.000	60.000	79.000

подршке МСПП		привреде (ЈП менторинг)			лике Србије			
Пружање информација(општи консалтинг)потенцијалним и постојећим ММСП	Регионална развојна агенција ППР доо	Развојна агенција Србије и Министарство привреде	децембар 2024.,2025.,2026.	Министарство привреде	Закон о Буџету Републике Србије	100.000	140.000	160.000
Саветодавне услуге(специфични консалтинг) за постојеће и потенцијалне ММСП	Регионална развојна агенција ППР доо	Развојна агенција Србије и Министарство привреде (ЈП менторинг)	децембар 2024.,2025.,2026.	Министарство привреде	Закон о Буџету Републике Србије	90.000	95.000	105.000
Менторинг услуга за постојеће и потенцијалне ММСП	Регионална развојна агенција ППР доо	Развојна агенција Србије и Министарство привреде (ЈП менторинг)	децембар 2024.,2025.,2026.	Министарство привреде	Закон о Буџету Републике Србије	625.000	650.000	680.000
					Укупно:	931.000	1.175.000	1.299.000

11. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА 2024-2026. ГОДИНЕ

За меру 1.1.: процена потребних финансијских средстава за реализацију програма активне политике запошљавања општине Крупањ за 2024-2026. годину **уз суфинансирање програма од стране Републике Србије** преко Националне службе за запошљавање .

назив програма	година	Извори финансирања			
		Вредност (динара) (100%)	Буџет Општине Крупањ (25%)	Буџет РС (75%)	Остали извори
ПРОГРАМ СТРУЧНА ПРАКСА	2024.	1.500.000,00	375.000,00	1.125.000,00	/
	2025.	1.500.000,00	375.000,00	1.125.000,00	/
	2026.	1.500.000,00	375.000,00	1.125.000,00	/
СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА ИЗ КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ	2024.	5.000.000,00	1.250.000,00	3.750.000,00	/
	2025.	5.000.000,00	1.250.000,00	3.750.000,00	/
	2026.	5.000.000,00	1.250.000,00	3.750.000,00	/
СУБВЕНЦИЈЕ ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ	2024.	12.000.000,00	3.000.000,00	9.000.000,00	/
	2025.	12.000.000,00	3.000.000,00	9.000.000,00	/
	2026.	12.000.000,00	3.000.000,00	9.000.000,00	/
ЈАВНИ РАДОВИ	2024.	1.500.000,00	375.000,00	1.125.000,00	/
	2025.	1.500.000,00	375.000,00	1.125.000,00	/
	2026.	1.500.000,00	375.000,00	1.125.000,00	/
укупно :	2024.	20.000.000,00	5.000.000,00	15.000.000,00	/
	2025.	20.000.000,00	5.000.000,00	15.000.000,00	/
	2026.	20.000.000,00	5.000.000,00	15.000.000,00	/

Општина Крупањ је у буџету за 2024. годину, планирала 5.000.000,00 динара за реализацију мера активне политике запошљавања. Укупна средства потребна за реализацију целокупног Локалног акционог плана запошљавања општине Крупањ за 2024. годину износе **20.000.000,00** динара за све програме. Планирано је укључење 70 лица по мерама.

За реализацију мера активне политике запошљавања у општини Крупањ за 2024. годину потребно је суфинансирање од стране Републике Србије - Националне службе за запошљавање. Општина би учествовала у суфинансирању планираних програма са **5.000.000,00** динара (што је 25 % вредности средстава) , а остатак средстава у износу **15.000.000,00** динара (75% вредности средстава) је потребно обезбедити из буџета Републике Србије, преко Националне службе за запошљавање.

Пројекције и план потребних средстава за ЛАПЗ општине Крупањ за 2025. годину и 2026. годину су пројектоване на истом нивоу средстава. Пројектовани број лица за укључење по свим мерама је 125 лица по 2025. и 2026. години.

За меру 1.2 средства ће се реализовати преко Регионалне развојне агенције Подриња Погдгорине и Рађевине ДОО Лозница која ће обезбедити средства за суфинансирање активности од Министарства привреде.

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена фин.средства у динарима		
		У 2024.години	У 2025.години	У 2026.години
Министарство привреде РС	Закон о Буџету Републике Србије	2.739.000	3.100.000	3.400.000

Услови за подношење захтева за средства код НСЗ, критеријуми и спровођење

Како општина Крупањ припада четвртој групи недовољно развијених општина и поред тога што издваја одређена средства за финансирање мера активне политике запошљавања, највећим делом се очекује суфинансирање од Републике. Тако се сваке године подноси Захтев за суфинансирање програма запошљавања Националној служби за запошљавање.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе може до 30. априла 2024. године, односно последњег дана месеца фебруара 2025. и 2026. године, преко Националне службе за запошљавање, поднети министарству надлежном за послове запошљавања захтев за учешће у финансирању мера активне политике запошљавања предвиђених локалним планским документом у области запошљавања.

Услов за подношење захтева за финансирање мера активне политике запошљавања из средстава опредељених за реализацију Акционог плана је да аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе има:

- 1) формиран локални савет за запошљавање;
- 2) усвојен локални плански документ у области запошљавања;
- 3) усаглашен локални плански документ у области запошљавања са Акционим планом и покрајинским акционим планом за запошљавање;

- 4) обезбеђено више од половине потребних средстава за финансирање одређене мере.

Изузетно, уколико се ради о неразвијеној јединици локалне самоуправе, министар надлежан за послове запошљавања, у складу са одредбама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености може одобрити учешће у финансирању и када је обезбеђено мање од половине потребних средстава .

По истеку рока за подношење захтева, Национална служба за запошљавање проверава испуњеност услова за финансирање мера активне политике запошљавања, припрема мишљење о сваком појединачном локалном планском документу у области запошљавања (усклађеност са циљевима локалног економског развоја и индикаторима на локалном тржишту рада) и даје предлог за учешће у финансирању мера активне политике запошљавања на основу критеријума и расположивих средстава.

Национална служба за запошљавање доставља министарству надлежном за послове запошљавања предлог за учешће у финансирању мера активне политике запошљавања у року од 30 дана од дана истека рока за подношење захтева, на основу кога министар надлежан за послове запошљавања доноси одлуку.

Национална служба за запошљавање и јединице локалне самоуправе обухваћене одлуком закључују споразум о начину и поступку реализације мера активне политике запошљавања, као и другим питањима од значаја за спровођење ове одлуке.

Јединице локалне самоуправе могу, у складу са потребама локалног тржишта рада, планирати и друге мере активне политике запошљавања, утврдити их у локалном планском документу у области запошљавања и њихову реализацију финансирати у целости из средстава буџета аутономне покрајине и/или буџета јединица локалне самоуправе. У реализацији мера активне политике запошљавања које се у целости финансирају из буџета аутономне покрајине

и/или буџета јединица локалне самоуправе, Национална служба за запошљавање пружа стручну и техничку подршку.

Када се одобре програми за финансирање у циљу реализације програма или мера активне политике запошљавања расписују се Јавни позиви/конкурси заједно од стране Националне службе за запошљавање и Општине Крупањ.

12. Институционални модел за имплементацију Програма запошљавања укључујући и систем праћења и оцењивања

У оквиру овог поглавља представљен је институционални оквир као механизам улога, одговорности, као и план активности када је реч о процесу праћења спровођења, извештавања и вредновања усвојеног Програма запошљавања општине Крупањ. Наведени процес се спроводи у циљу повећања ефикасности у спровођењу и повећању вероватноће остваривања планираних циљева и мера.

Праћење спровођења

Праћење спровођења је континуирана активност, која се спроводи свакодневно током периода имплементације. Циљ мониторинга и евалуације Програма запошљавања је систематично и редовно прикупљање података, праћење процеса имплементације циљева и задатака и процена успешности реализације одређених мера и постигнутих очекиваних ефеката, а у сврху побољшања ефикасности и успешности Програма, али и предлагања измена на основу извештаја о реализованим активностима.

За потребе спровођења Програма запошљавања општине Крупањ 2024-2026. креиран је следећи институционални оквир, а то су:

- **Радно тело** (доносиоци одлука унутар локалне самоуправе) и
- **Носиоци мера дефинисани у оквиру Програма.**

Наведена структура врши праћење остваривања посебних циљева. Координационо тело има координатора чија улога је прикупљање информација о спровођењу мера и одржавање континуиране комуникације, пре свега између координационог тела и носиоца мера, детектовање проблема и давање препоруке за решавање истих.

Вредновање

Вредновање је утврђивање степена промене који је настао спровођењем мера из Програма запошљавања, а спроводи се периодично. Вредновање се врши на основу података добијених од руководиоца одељења, Националне службе запошљавања и других учесника одговорних за спровођење мера, али и података добијених из званичних статистичких база. Вредновање се може вршити интерно и екстерно. Уколико се врши интерно неопходно је формирати посебну комисију. Екстерним путем вредновање се може извршити ангажовањем спољних независних консултаната који ће тај поступак спровести.

Извештавање

У периоду спровођења Програма запошљавања, општина Крупањ ће израђивати две врсте извештаја, а то су:

- Годишњи извештај о спровођењу Програма;
- Финални трогодишњи извештај о постигнутим учинцима Проргама

Извештаје ће израђивати **радни тим** и подносити их Општинском већу једном годишње.

Национална служба за запошљавање филијала Лозница и испостава Крупањ, Општина Крупањ, Локални савет за запошљавање, Регионална развојан агенција Лозница, ће заједнички реализовати програме и мере предвиђене овим Акционим планом за период 2024-2026. године. Подела обавеза и одговорности између поменутих страна ће бити накнадно ближе уређена потписивањем Споразума о уређивању међусобних права и обавеза који се потписује за сваку календарску годину.

Број : 001720620 2024 05476 001 000 060 107 04 002
29.05.2024.године
К р у п а њ

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

Оливера Симић с.р.